

Sisu: Mõni sõna lahkujalt. — Fedja Kuhlbach. / Kevad. — V. Mikkelsaar. / Mu meelen luldne kodukotus... — Miralda Tõnisson. / Kadakaste nõmmede ja tuuleveskite saarel. — H. J. / Kes on järgmised? — M. J. Eisen. / Otsi vaimustust tööst! — Ven-del. / Täispööre. / Vitsad. — M. J. Eisen. / Maailma algusest ia lõpust. — Roosiristlane. / Tulikahju. — H. Tammur. / TKG-i abiturientid. / TKG lõpetajad. / Iloli nr. 5/6. — L. S-I. / TKG ja KK Õpilaskonna kooperatiiv. / Koolielu.

Eesti Kirjanduse Seltsi

Noorsoole tähtsad populaarteaduslikud raamatud

ELAV TEADUS.

№ 1. Suur maailmasõda.	№ 16. Eesti kroonika 1932.
” 2. Uued teed tervisele.	” 17. Parlamentarism j. Eesti põhiseadus.
” 3. Esimene teekond ümber maailma.	” 18. Iluaiad ja kodu ümbruse kaunistus.
” 4. Otstarbekohane ja ilus kodu.	” 19. Lapsepõlv ja iseloom.
” 5. Vana-maailma hukkimine.	” 20. Rõivastuskunst ja mood.
” 6. Moodne töötetehnika ja majanduskriis.	” 21. Enesearendus ja edasiõppimine.
” 7. Okultism ja teadus.	” 22. Itaalia renessanss I.
” 8. Sissejuhatus politikasse I.	” 23. Sissejuhatus kunstivooludesse.
” 9. Jeesuse elu ja õpetus.	” 24. Romantika ja realism.
” 10. Energia.	” 25. Lühike eesti kirjanduslugu.
” 11. Nüüdne maailmapolitika ja Eesti.	” 26. Erakonnad Eestis.
” 12. Eesti rahvausundi maailmavaade.	” 27. Uni ja unenäod.
” 13. Kehaehitus ja iseloom.	” 28. Eesti kroonika 1933.
” 14. Tehnika võidukäik I.	” 29. Kaugenägemine.
” 15. Elu ja inimese põlvnemine.	” 30. Raamat ja ta sõbrad.
	” 31. Alateadvus ja psühhoanalüüs.

SOODUSTATUD TELLIMISTINGIMUSED.

12 eriraamatut Kr. 9.— 6 eri raamatut Kr. 5.— 3 eri raamatut Kr. 2,75.
1 raamat Kr. 1.— 12 eri raamatu hinda Kr. 9.— võib tasuda ka osakaupa:
Kr. 3,50, 2,50, 2.—, 1.—.

Iga osamaksu tasumise järgi saadetakse välja 3 raamatut.

SUURMEESTE ELULOOD.

№ 1. Roald Amundsen H. 1.50	№ 11. Aleksis Kivi H. 1.75
” 2. Isaac Newton ” 1.50	” 12. Louis Pasteur ” 1.75
” 3. Muhamed ” 1.50	” 13. Charles Darwin ” 1.50
” 4. Abraham Lincoln ” 1.50	” 14. George Washington ” 1.75
” 5. Honoré de Balzac ” 1.50	” 15. Michelangelo ” 2.—
” 6. Ignatius Loyola ” 1.50	” 16. Ludwig van Beethoven ” 1.50
” 7. Victor Hugo ” 1.75	” 17. Giuseppe Garibaldi ” 1.75
” 8. Aleksander Suur ” 1.75	” 18. Elias Lönnrot ” 1.50
” 9. Thomas Alva Edison ” 1.50	” 19. Richard Wagner ” 1.50
” 10. Vergilius ” 1.75	” 20. Jakob Hurt ” 1.50

SOODUSTATUD TELLIMISTINGIMUSED.

3 eri raamatud 4 krooni, 6 eri raamatut 7 kr. 50 s.

KÖIDE:

Iluköide 12 raamatut Kr. 5.—. Iluköide 6 raamatut Kr. 2.50 Iluköide 1 raamat Kr. —.50. Rshvaraamatukogude köide iga raamat Kr. —.40.

Tellides maksta raha Seltsi posti jooksvale arvele nr. 20-36 või saata Seltsile kirjas väikestes postmarkides. Tellimishinna ettesaamisel kannab saatukulud Selts.

Eesti Kirjanduse Selts Tartus, Suurturg 12, III kord. Tel. 6-01.

I L O L I

TARTU KOMMERTSGÜMNAASIUMI JA KAUBANDUSKOOLI ÕPILASKONNA AJAKIRI

V aastakäik

Juuni 1934

№ 8

Mõni sõna lahkujalt.

Saabunud on kevad vallatlev, vabastav. Päevpäevalt sirgub suuremaks haljendav rohi, puhkevad violetsed ja valged sirelid ning õrnroosad õunapuuõied. Kuid üha lähedase naks, üha tõenäosemaks muutub koolist lahkumise moment. Veel mõned päevad ja olemegi vabad. Möödunud on keskkool, paljudele üldse koolipõlv. Seisame avatud elu ees, mida aastaid tagasi nii väga igatsime ja ootasime. Ja nüüd on see saabunud — märkamatu. Vast olime alles väikesed poisid-plikakesed, kui astusime esimest korda nende kooliseinte vahele ja vaatasime aukartuses lõpetajaid. Palju oli neilgi siis soove ja unistusi, millest paljud täidused, kuid ka täidumata jäid. Viie aasta jooksul oleme üle elanud palju seemisi murranguid ja uuestisünde, kuid ka väliseid. Vb klassi on algusest peale juhtinud õp. J. Maramaa, kuna Va klass on üle elanud mitmed muudatused. Pikemat aega oli klassijuhatajaks õp. K. Mihkla, kuna praegu on õp. A. Kaljot.

On olnud rõõmsaid päevi, kuid vahel ka kurbi, isegi protesteerivaid.

Kes küll siis ei tahtnud eemale koolist? Nüüd on aga raske leppida mõttega, et kunagi ei saa enam rutata hommikul enne kella kaheksat kooli.

Jah, mineviku perspektiivis muutub kõik palju ilusamaks ja armsamaks. Halvad mälestused ununevad, kuna ilusad püsivad helgeina.

Möödunud koolihetki jälgides

muutud otse nukrutsevaks sentimentalistiks ja nagu ei tahakski lahkuda siit teisest kodust . . .

Nukrus hajub, kui lasta mõtte julgemal niidil astuda tuleviku ilma, mille künnisel seisame. Ka see on kool, elukool, muidugi sootu erinev senisest. Ehk küll elu meid ei oota avasüli, siiski leidub koht meilegi. Olgem julged optimistid, kes ei karda tööd, ei vaimset ega kehalist! Kuid ärge unustagem kunagi meie väikest vabariiki, sest haritud noorkodanike kohus on teetseda selle nimel ja seda hoida kui kallimat pärlit! Elada oma rahvale, see on elada kogu inimekonnale!

Viie aasta pärast, kui kogume jälle nendesse tuttavatesse kooliruumidesse, võime näha, missuguse tee on keegi valinud ja kuidas on keegi sooritanud viieaastase elukooli. Vahepeäl aga kestku kontakt kooliga edasi. Sellepärast, koolijääd, hoidke kõrge kooli hää nimi. Ärgu kunagi lakaku meie koolis noorsoo-aateline isetegevustöö ja rõõmus töömeeleolu. Leidku viljelemist ja arendamist kõik elulisiks osutunud tööringid. Ainult isetegevuspõllul töötavaist noorist kasvavad tusedad ja harmooniliselt arenenud isamaa tütreid ja pojad.

Lõpetades oma tööd neis kooliruumes, avaldame tänu kõigile õpetajatele meie teadmiste täiendamise ja kasvatuse eest. Ühtlasi kasutan juhust tänada ka kõiki oma kaastöölisi õpilaskonna isetegevuses: juhatust, esindust, ringide juhatusi ja

nende hooldajaid õpetajaid, kelledega tööd veel suurema eduga, et hää-
koostöötamisest viin kaasa parimad meel oleks külastada oma kooli!
mälestused. Jätkake, siiajääd, sama

Fedja Kuhlbach.

Kevad.

Kevad eriline levib üle maa,
Kevad eriline tuleb minul' ka.
Kuis nõnda korraga löid õitsele kõik puud,
Kuis nõnda lootusrikkalt paistis päike
Ja kiidulauluks avas kuldnokk suu —
Sest muud ei igatsend ta süda väike.

Kevad eriline levib üle maa,
Kevad eriline tuleb minul ka.
Ma koolist lahkun keset õitsvat juunikuud
Ja lootusrikka omab tulevik mul läike
Ma kiidulauluks juba avand suu,
Sest kaua igatsend ma avaramaid käike.

Ent kui kõik lilled vara õitsvad ära
Ja kui mind kaua hellitanud päik'sesära,
— Ma hakkan igatsema vihmapiilvi,
Uut õitsengut, uut viljakülvi
Ma tuuli, torme, vahel päikest armastan,
Õiget kulda leida loodan ainult pudenevan viljapään.

Ent kui ma kaua aega olen koolist ära
Ja kui ma küllalt kuulnud ilu, ilmakära
— Ma hakkan igatsema nooruspäevi,
Uut noorust, — nende rõõmupäevi.
Kord keset vanu elluast'vaid noori näha saan,
— Siis aru saan, kas õiten oli kuld või pudenevan viljapään.

V. L. Mikkel sa ar.

Mu meelen kuldne kodukotus . . .

Taas meid läheb! Omal ajal olime 48 õpihimulist tüdrukukest-poissi. Tulime tähtsate ja suurte mõtetega koolipingile, südamed hirmust ja võõrustusest kiiremini tuksumas. Nüüd pole meid küll enam 48, vaid 21, kuid seda enam on need 21 ühtunud ja üksteist tundma õppinud. Ja suurem osa ärajäänust lahkus juba 1. klassist, siis kui alles „ühistunde“

säde tuha all hõõgus. 3 aastat on siiski küllalt pikk aeg sõpruskanga kudumiseks tulihingeliste noorte vahel. Oleme ühine pere. Kool on meile saanud teiseks koduks.

Ega selle eelseisva „lõpuga“ polegi nii palju arvestatud ja seepärast tuleb see kuidagi järsku ja ootamatult. Ei tahtnudki mõelda koolist lahkumisele. Oli hää iga päev oma

kitsale pingiotsale tulla, mureks vaid tolle päeva õpingud. Ja nüüd: lõpp! Vaba! Jätta kõik see armsaks saanu, irduda kõigest sellest... Oo, sina, miks sa heidad oma lapsi juba enesest?! See mõte on võõras, uudne.

3 aastat, noorusvallatud õpilasaastat, täis sädelevat tuld, koidukulast ehavalgeni tuisklevat rassimist. Möödunud! Kurbus poeb salaja põue, südames midagi tuikab...

pidagem kalliks seda mälestust, hoidkem kõrgel kooli au ja hää nime. Omandatud teadmiste rajame oma edaspidise elu ja püstitame tulevikulossid. Kasvatajasperele ütleme aga südamest tänu nende suure töö eest ja näitame, et mõistame seda väärikalt hinnata.

Nii me läheme. Kolme aasta pärast kutsub meid taas kool. Me abituriumi-sümbolil ilutseb: 1937,

TKG-i 1934. a. abiturientid (XII lend).

I rida alt: O. Hermann, I. Lokenberg, L. Paju, E. Leht, M. Sikka. II rida: E. Pehka, A. Lomp, E. Sakson, V. Salve, E. Laas, F. Kuhlbach, A. Bluum, E. Villemson, L. Peik, L. Otas. III rida: L. Päären, L. Tammpuu, E. Kingsepp, L. Koppel, A. Välk, L. Mehin, L. Sirel, V. Mikkelsaar, H. Neider, L. Laur. IV rida: G. Ratnik, S. Peik, E. Pärn, L. Haab, L. Veltbach, L. Pääsuke, H. Ratsin, U. Väljaots, P. Lemmats, E. Maaser. V rida: V. Pikat, V. Lepik, A. Puutsa, M. Valdmann, A. Paju, H. Eglon ja H. Savisaar. Puuduvad: V. Lage, S. Maran, A. Rebane, F. Orav ja L. Kampus.

Me rändasime valguse, tähise poole. — Oleme teinud tööd, kuid me kanname laubal tulikirja: Edasi!

Kuid ka selles tormamises ei unune veedetud aastad, kunagi ei kahvatu mälestusis me kool Fortuna tänaval... Temani läheb ju nii palju ilusat tagasi! Ja meie, lahkujad,

1. VI. kl. 15. Ja me tuleme siis kool, me haridustempel, et uuendada ja süvendada sõprussidemeid sinuga... Meid kutsub püha kohustus...

Seniks: ela hästi!

Miralda Tõnisson.

Kadakaste nõmmede ja tuuleveskite saarel.

Kauneid kohti kätkeb endasse meie kodumaa. Kuigi oma ulatuselt väheldane, on ta oma maastikuliselt ilmelt mitmekesine ja vahelduv. Meil on merd ja mannert, on tasandikke ja mägismaid; meil on kõrgeid kupleid ning järske vallseljakuid, on laialdasi heinamaid ning soomaastikku; meil on vaikkeid unistlevaid sisemaa järvi ning järvikuid, on mäslavat, kaldaid purustavat merd ning suurejoonelist kõrget merekallast.

* * *

Palju ilusaid mälestusi on jäänud kõigist neist matkadest, mida olen teinud oma kaunil kodumaal, kõigist neist päikeseküllaseist, aga ka vihmavalangulisest rännupäevist mööda selle väikese kodumaa mitmepalgset kamarat. Kui ma nüüd siin »Iloli« kevadnumbri ruumisäästlikel veergudel tahan uuesti esile manada mõningaid neist mälestusist, siis jutustaksin küll meelsamini tollest suvest, mille veetsin juba mõni aasta tagasi meretaguseil Saaremaa nõmmedel. Sest kõigist kodumaal tehtud matkadest on mulle enim meeldinud ja meelde jäänud just matk Saaremaale, mille sooritasin noore üliõpilasena. Kogusin sugemeid saarlase ainelise ning vaimse kultuuri kohta. Hiljem olen veel korra külastanud seda meretagust saart.

* * *

Omapärane ja veetlev on Saaremaa nõmmemaastik. See on ühesugune madal ja tasane, ilma ühegi kõrgendikuta ja kühmuta, kuiv üksluine karjamaa, kaetud rohkearvuliselt roheliste kadakapõõsastega. Kadakas on tüüpiline Saaremaa puu. Oma vähelduse ja tagasihoidlikkusega sümboliseerib ta nagu selle saare vaesust ja põuasust, selle vähetootvat põllupinda kui ka selle mahajäänud kultuuritaset. Aga ilusad on Saaremaa kadakad! Kord on nad koonuseku-

julised, kord poolümmargused. Näib nagu oleks siin tegev olnud kunstaedniku käsi. Tegelikult on aga nendeks aednikeks nõmmedel paimenevad lambad, kes närvivad ära kadakate värsked kasvud, mille tagajärjel kadakad omandavadki kindla geometrilise kuju.

Palju on Saaremaal kive. Neid leidub siin igal pool. Saarlane on püüdnud juba aastakümneid ja võibolla sajandeid vabastada oma põldu kividest ja on kandnud nad oma põldude äärtele. Kividerohkusega ongi seletatav see lõpmatu kiviaedade hulk, mis piiravad põlde ja karjamaid, ümbritsevad külasid ja ulatuvad metsadessegi. See kõik on karjade jaoks. Aiad täidavad siin karjaste aset. Loomad uitavad päevad otsa karjamaal ringi. Et neid kergem oleks leida, siis on neile seotud krapid kaela, mis täidavad ümbrust omapärase helinaga.

Raske on Saaremaad kujutella ilma tuulikuteta. Jõgesid on saartel vähe, sellepärast peab saarlane leppima tuulejõuga, mis paneb veskikivid ringima. Tuulikuid kohtad Saaremaal igas külas, neid on igal perel, mõnel perel on neid isegi mitu. Nad annavad Saaremaa külale tema omapärase ilme.

Ja Saaremaa veetlevad heinamaad! Need ei ole tavalised lagedad heinamaad, nagu neid leidub külluses meie suurel maal. Need on lehtpuude ja põõsastega ehitud niidud ehk niidid, nagu nimetab neid saarlane, varustatud pehmete jalgradadega, mis juhivad sind truult ja karmelt edasi. Neid jalgradu kasutasin tihti oma Saaremaa matkal. Mulle meeldis kõndida piki neid romantilisi jalgradu palju enam kui mööda tolmuseid maanteid. Ja päälegi võis neid mööda liikudes võita nii mõnegi km, kuigi olid hädaohus hälbida õigelt teelt kõrvale.

* * *

Eriti meeldivaks matkamise mööda Saaremaa kiviseid ja kadakasi nõmmi teeb selle saare lahke rahvas. Saarlane on sõbralik võõra vastu, ta on avameelne ja uudishimulik. Ta armastab ise rääkida, aga samuti tahab ta ka teada, kuidas mujal elatakse ja ollakse. Temaga leiad alati kõneainet, sind ei kohelda umbusklikult ja öömaja saad ka alati.

Saarlase iseloomujooneks on pääle selle suur visadus, püüdlikkus, millega ta sellest kehvastki Saaremaa pinnast on loonud viljakandvad põl-

Saarlane ei ole sugugi konservatiivne põllutulunduslikes küsimusis ega tarvita enam kaugeltki esiisade vahendeid põllutöös. Vastupidi, ta unistab oma põldude parandamisest. Ta leiab küll, et Saaremaa pind väga kehv on (annab vaid 5 seemet), aga püüda tahab ta. Ja seda ta juba teebki. Saaremaa sammub arengurada. Mehed, kes varem jätsid põllutöö naiste teha ja siirdusid suurele maale kas näit. kraavi lõikama, on nüüd asunud südikalt põldu harima. Lehtsahad, mida paarikümne aasta

Kihelkonna Saaremaai.

lud. Harilikult ustakse, et Saaremaa on kultuuriliselt meist maha jäänud ja elab veel nagu esiisade kultuuristmel. Saaremaal liikudes võisid aga veenduda, et see nii enam pole, vähemalt siis mitte, kui arvestada Saaremaa suurt osa.

Meenub üks õhtupoolik, mille veetsin kuskil Lääne-Saaremaa talus. Peremees valmistab heinamaale minekut, oli sidunud kimpu tosina vikateid (muidugi ilma varreta! Heinamaal vahetatakse neid) ja tegi nüüd viimseid ettevalmistusi minekuks. Mina olin leidnud endale mugava aseme vankri „rattapesas“, mis oli täidetud värskete aromaatsete ristikehitega. Närisin magusaid heinakõrsi ja ajasin lahke peremehega ladusat juttu päämiselt Saaremaa põllundusest.

eest Saartel veel vähe oli näha, on omandanud peaaegu ainuõiguse. Isegi traktor ei ole enam uudis. Härjad tööloomadena on pidanud ikka enam ja enam aset andma hobustele, nii et harva näed Saaremaal veel härja koormat või atra vedamas. Kunstsõnnik on pannud viljapõllud lokkama ja põldheinad võtavad aastaastalt ikka enam külvipinda enda alla. Põllumehe päätuluallikaks on kujunenud piim. Selleks on üle maa asutatud meiereisid. Usun, et saarlane peagi jõuab jõukuselt järele suurmaalasele.

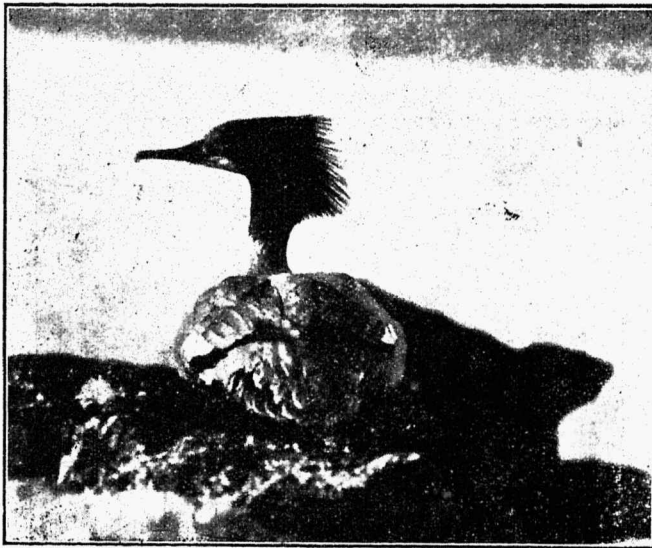
* * *

Tulevad meelde mõningad päevad Saaremaa matkalt.

Kaunis on veeta palavaid kesk-suve päevi Vilsandi saarel, kaugel suurlinna kärast ja askeldusist. Vil-

sandi — see on üksildane saar Saaremaa läänerrannikul, vabades läänetuultes ja -voogudes. Vilsandi — see on meie kodumaa läänepoolsem maa-koht, mille rannikult tõuseb kõrgusse kaugelekumav tulitorn, mis oma valeda koguga päeval ja kaugeletungivate valguskiirtega öösi on juhiks ning hoiatuseks kõigile ulgumerel õõtsuvaile laevule, et nad hoiduksid eemale kariderohkest Vilsandi merest.

lähedalt ja kaugelt vaatama seda omapärast meretagust ühiskonda. Huvitav on siin nendel väikestel saarekestel veeta päevi, lebada päikese käes, jälgida lindude toimingut ja tegevust, kuulata nende jutungit ja küsitella lahkelt linnuriigi kuningalt hr. Thomilt lindude eluolu üle. Ammutamatu on see teadmuste ja tähelepanekute hulk, mida on Thom'ide abielupaar kogunud aastate jooksul

Tuttvart — üks linnuriigi elanikest.

Vilsandi — see on tõeline lindude kodumaa, kus lugematud linnud leiavad elukohta ning kus nad võivad muretult veeta oma elupäevi, tarvitsemata karta ohtusid inimeselt. Vilsandi — see on lindude vabariik, kuhu rühivad kevadel, kui ilmad on vähegi soojenenud, tuhanded linnud üle mere ja maade, üle metsade ja mägede, tagasi oma armsale sünnimaale, tagasi oma armastatud saartele.

Vilsandi emasaare lähedal läänerrannal asuvad väikesed laiud, mis kannavad „Vargaste“ nime. Siia on kapten A. Thom'i poolt juba 1909. a. asutatud see kuulus lindude riik. Siin ta kaitseb oma hoolealuseid, siia ta toob ka oma külalised, kes tulevad

kõikide nende paljude linnuliikide kohta, kes asuvad Vaigastel. Ja tahaksid siis ka ise jääda pikemaks ajaks, kuudeks ja aastaks siia meretagusele saarele, seltsiliseks vaid kohisevad tuuled ja tormid, laksuvad merelained ning tohtu hulk merilinde.

* * *

Püsivalt on jäänud meelde ka lõbusad Kuusnõmmel veedetud päevad. See on Tartu ülikooli bioloogiline jaam, kus suveti üliõpilased-loodusteadlased õpetajate juhtimisel sooritavad oma harjutus- ja uurimistöid. Siin on neid rõõmsaid noori inimesi kümneid koos ja virgas askelduses kaovad päevad ning nädalad, kaugel

muust maailmast. Juhtusin siia pä-
rast väsitavat rännakut ja leid-
sin siit külalislahket vastuvõttu. Jäin
siia peatuma mitmeks päevaks ja te-
gin kaasa kõik siinsed uurimistööd,
aga elasin kaasa ka kõigile lõbusa-
tele vabadele silmapilkudele. Pidin
tõusma üles teistega hommikul enne
päikesetõusu ja siirduma metsa kuu-
lama linnulaulu ning määrama selle
järgi linde. Veel tänaseni on jäänud
meelde üks lind, kelle nime kuulsin
Kuusnõmmel esmakordselt — must-
pääpõõsaslind. Mäletan ka selle kau-

nõõridega äratada üles põgusast hom-
mikuinakust ja hirmutada noota.

* * *

Huvitavaks päevaks oli ka üksi-
kus Mustjala külas Torupilli Jaani
seltsis veedetud päev, kes mängis
oma pillil üha uusi ja uusi lugusid
ununevast rahvaviiside repertuaarist,
nii et otse väsisin neid üles märki-
mast.

* * *

Need ja paljud teised juhud tu-
levad meelde, kui mõelda sellele ki-

Vaika saared — lindude vabariik.

nikõlalist ladinakeelset nime: Silvia
atricapilla. Tegin teistega kaasa
jalarännaku lagedale Undra ninale ja
käisime mootoritel lähidastel Loona
laidudel.

* * *

Selgesti on meeles lestapüük
varasel hommikutunnil kaugel Saare-
maa lääneranniku merel, mil esimest
korda oli võimalus näha seda ime-
likku lapergust karedakoorelist me-
rekala, keda tuleb pikkade nooda-

viaedade ning tuuleveskite saarele.
Ja siis tahaksid veel kord võtta
pampu selga ja matkasaua kätte,
jätta tolmused linnatänavad ja minna
uitama sinna kaugel saare nõmme-
maile ja vilusaile ning kärmeile tee-
radadele, otsida üles lahked jutukad
saarlased, veeta nende seltsis tunde
ning päevi ja vestelda nendega en-
distest ja praegustest aegadest.

Saadan sulle tervitusi, kaugel me-
retagune maa!

H. J.

See, kes on nõudlik enda vastu ja leplik teiste vastu, valmistab endale rahuliku pääluse.

*

Sel, kes teab olevat endal õiguse, peab olema palju pikkameelt oodata.

*

Näidelda hääd on palju raskem kui olla hää.

V. A. Koskenniemi.

Kes on järgmised ?

Äsja oli mul rõõm Tartu Komertsgümnaasiumi esimese klassi õpilastelt vastu võtta Rahvaluule Arhiivi jaoks paarsada lehekülge rahvaluule aineid, pääasjalikult muinasjutte ja vana usku. Esimene klass on tunnistanud, et ta oskab esivanemate vaimset varandust hinnata ja seda unustusse jäämast säästa. Kas oskavad teised klassid seda samuti? Kus on 9? võiks pühakirja sõnadega küsida. Gümnaasiumil puudub muidugi 9 klassi, aga neli leidub ikka veel pääle esimese. Loodan ometi, et need niisama hindavad esivanemate mälestusi kui esimene klass või kui Pärnu gümnaasiumi kõik klassid, kes mulle seni saatnud Arhiivi jaoks umbes 4000 lehekülge rahva vaimset varandust.

Mõni küsib ehk: kas maksab ülepää enam rahvaluule aineid üles kirjutada, sest et seni juba kõik kirja pandud, nagu arhiivis näha?

Ei see tähenda midagi, et keegi muu seda juba üles kirjutanud, mida keegi teist kavatses üles kirjutada; mida rohkem kuigi samasisulisi aineid arhiivis koos, seda kasulikum uurimisele. Mõne aine kohta leidub sadasid teisendeid, kuid uurimisel leiavad kõik tähelepanu. Pääle muu selgub neist, missugustesse kihelkondadesse või valdadesse teisend levinud. Sellepärast on kasulik võimalikult alati ära märkida, kelle suust ja missugusest kihelkonnast (vallast) aine pärit.

Mida tuleks üles kirjutada? Kõiki mälestusi endise aja ja kultuuri kohta, nii näiteks muinasjutte ja muisten-deid (kohalikke muinasjutte), rahvalaule, eriti vanu, riimideta laule, ebausku ja uskumisi, igasuguseid kombeid, tähtpäevade pidamise pruuke, vanasõnu, nõiasõnu ja nõidusi, mõistatusi, mängu, rahvanalja, unenägude seletusi, kirjeldusi tähtsate kohtade (hiiepuude, kivide ja varemete) üle — lühidalt kõik, mis kuidagi endise ajaga kokku puutub ja seda valgustab.

Kel vihikutäit materjali ei ole kirjutada, ärgu raisaku vihikut asjata materjali sinna kirjutades, vaid tehku kirjutuspögnast 4 või poolest poognast 2 lehte ja kirjutagu neile; võib mõlemale küljele kirjutada. Ei piisa neist lehtedest, võetagu teisest poognast lisa. Ei ole soovitatav üksikule lehele kirjutada, sest üksiku lehe köitmine raskendab lehtede raamatuks köitmist. Kõik üleskirjutused köidetakse ju hiljem raamatuteks. Need raamatud säilitatakse jäädavalt tulekindlas Rahvaluule Arhiivis. Sääil leiduvad ka kõik Hurda, Kreutzvald'i, Õpetatud Eesti Seltsi ja teiste kogud, kus iga uurija neid võib kasutada. Sääil võite tegi veel aastakümnete pärast oma töid näha, mille varal olete aidanud päästa rahvamälestusi tulevale põlvele.

M. J. Eisen.

Otsi vaimustust tööst!

Maikuu lõhnad on kooliellugi toonud enam temperamentsset olelemist. On see ju algav sissejuhatus vastsaabuvale suvevaheajale. Palju päevi on veedetud ühiselt, palju rõõme, ka kannatusi hajutat minevikku, mis kõik on säilitanud värvika mustri pikal mälestuskangal. Peatselt saabuvat vaheaga aimates, tuksatleb nagu

mingi valu läbi rinnast, on nagu kahju millestki. Tuleb õnn ja lahkub, tuleb kevad, taas kaob, jättes sind tema järele igatsema, sest ainult siis on ta sulle kaunis, on püha — armas, kui ta on kaugel sinust, ainult siis leiad temas, mida igatseda, oodata. On kena kevad-suvine õhtu... Ent on ka tujukaid päevi, kevadeski,

millal kaugele helesinisele õhtutaeva horisondile ilmuvad tumeda-toimsed pilveribad, vaevalt märgatavad, kuid siiski tundemärgid vihmast. Ka noore elutaeva sinivärsketele pinnale ilmub laiuke, mida kogunud üksikud väärtused õppetöös, ja kevadel püüab tumestuda nii mõnegi eluküllase noore mõttelend. Kuid kas on kunagi nooruri elutaevast pilvine? Ei! Ei mitte seda, et randun sinna, kuhu satun, vaid sinna, kuhu tahan — ja iga väiksema tahtevalduse leiab teostamist, kõik oleneb meist endist. Kuigi ilmneb väärtusi — nad on loomulikud, paratamata. Nendeta polegi meil ilmekat elusarmi. Kaotusteta inimene jääb uuesti sündimata. Kordaminek saab sageli kohutavaks kaotuseks. Loogem endile elukool, kust õpite ja saavutate küpsuse eluks, kust omandate võimeid tabada momente, leida silmapilke, mille kaotamine on seotud suurimate väärtustega. Olgem tuttavad olukorraga, et kordaminek ei seisa alati teadlikus ja kavakindlas ettearvamises, vaid sageli soodsate olukordade õnnelikus ühtumises, mida otsida on üleaarne.

Vaprus on meil parimaks relvaks eluteel. Teda õiglaselt kasutades saavutame seda, mida püüame.

Pead omama veel tahtlikku töövõimet, otsustavust, ilma milleta kaotavad kõik vaimsed omadused oma väärtuse. Ja kui pole vaimu, kui puudub hing, siis ära üllatu, kui su kavatsused varjuvad sul silmadest, kui sa neid ei leia enam teostuvat. Ainult leiba ja tööd igatseb inimene, sest ta pole harjunud nägema muud kui füüsilist otsisklemist — tööd, nii nagu tunnevad seda suurim osa inimesi. Kuid ära hoolitse oma keha eest ega jäta hinge toiduta. Ka vaim nõuab oma osa. Hing, arene, tunne kaasa! Siis on elul mõtet, siis maksab elada, sest su vaimus, su sügavaimas hingesopis kuulduv seda nooruslikku tämbri, mis teatab, et elad ja teotsed ega viirele. Otsi vaimustust tööst! Poeta end sinna, kust leiad seda, tee seda juba oma elukevadel — nooruses. Töötades varustume väärtustega, mis on asendamatud. Töös leiame elumõtte.

Ven-del.

Täispööre.

(Järg.)

Karl ei lähe siiski sinna kampa, kuna ta säääl jääks viiendaks rattaks vankri alla. Vahetund lõpeb niikui nii pea ja parem siis juba teha veel saalis paar tiiru ja vaadata seda kummalist vaatepilti, mida pakuvad need üksteisega sobivad ja mittesobivad õpilased saalis.

Pikavõitu küürakas, äärmiselt kõhn prillidega poiss, keda millegipärast on hakatud „Laatsaruseks“ kutsuma, on üks neist, kes tunneb enese sobimatust sinna kirjusse noorteperesse. Ta seisatub seinas ääres, kuid säält sunnib teda jalutama korrapidaja õpetaja. Tühjusveahivate ilmetute silmadega kõnnibki „Laatsarus“ jälle ringi, jäädes nagu jalgu teistele.

Sageli silitab ta üle oma sassis päa, kehitab kuuekraed ja näeb välja väga ükskõikne. Eriti paistab see silma siis, kui keegi poiss talle suure kammalutäie lund selga viskab, millise rahulikult sulama jätab, ja kui üks mustavereline elavhõbedase kärmusega plika tema kuube kas kaastundmuset või demonstreerimiseks puhastama tõttab. „Laatsaruse“ ilmetu nägu muutub siis vaid veel ilmetumaks.

„Laatsarusele“ otse vastandiks on valgevereline August. Temas pole ühtki mehelikku iseloomujoont. Juba näolapp on tal tütarlapse oma. Roosad sõõrikud põsed ja tilluke nina roosjate huultega — kõik, kõik see

on nii naiselik. Ja seda edevust ning enese eest hoolitsemist. Kuid armu-seikluste pääle on Kusti maias; kuna ta ise ei saa viimastega hakkama, siis vähemalt jätkub tal aega „vastava“ kirjanduse lugemiseks.

„Oi, oi, kui palju omapäraseid tüüpe on sääl kellahelina saatel klassidesse voolavais õpilasridades.

Järgmine tund on prantsuse keel. See pole puhketunniks mitte üksnes Karlile, vaid kogu klassile. Prantsuse keele õpetaja on keegi lühike blond proua.

Tagumises reas istuvad vennak-sed Kruused, restoranipidaja pojad. Öeldakse, nad olevat kaksikud, kuid nad ise eitavad seda. On ka päris loomulik, et nad pole kaksikud, kuna nad mitte milleski ei sarnane teine-teisele. Suurem neist istub akna pool ja saadab aega mööda aknast välja vahtides. Ta on mustavereline, pikk ja kõhn. Ta kuulub ka koguni karskuringi juhatusse ning üldse on tuntud korraliku poisina. Kodu aga polevat tal hääd läbisaamist teistega, sellega vahest ongi seletatav asjaolu, et ta suurema osa õhtu-poolikust saadab mööda kooliven-dade kortereis. Õpibki sääl, kuna kodus pole raamatuid. Vend, kes seekord istub teist aastat klassis, saab küll igal sügisel raamaturationa ja ostab raamatudki, kuid et ta ise kunagi ei õpi, müüb ta need ka pea maha. Päälegi ei meeldi suuremale vennale need pummelungid ja kõrtsi-külastajad, kes sageli ta isa kodus viibivad. Kuidagi on tema, restora-nipidaja poeg, nagu võõras oma perekonnas. Ilmaparandaja võiks tast saada. Sõprugi valib ta väga hoolega. Mändki oli tema sõber seni, kuni Mänd oli hää õpilane. Kuid Karl juhtis ta tähelepanu sellele, kui halb on olla hää õpilane, kui palju tuleb kannatada teiste pilkamist ja kadestamist. Kuid see restoranipidaja suurem poeg vastas talle väga iseteadvalt, mõtteteadli-kult:

„Mänd, kui ka sul poleks ühtki

sõpra, kui ka kõik sind põlgaksid ja kui sa suudaksid seda kõike välja kannatada, siis alles leiaksid sa enese, võiksid hakata iseend armastama.“

Noh Karl ei läinud otsima, kas tal oli õigus või mitte. Karl lei-dis uue sõbra, kel nii mõndagi sarnadust temaga. See oli restora-nipidaja väiksem poeg. Hakkaja ja alati valmis igasuguseile koerustük-kidele on too valgetverd väheldane rasvaselt läikivate silmadega poiss. Tema kasutab praegust tundi ära väga praktiliselt, parandades mando-liinikeeli, mis eisel mängimisel isa ettevõttes katkenud. Raha uutegi ostmiseks sai ta isalt, kuid see kulus maiustuste ostmiseks, milliseid ta aeg-ajalt oma laiade pükste määra-tust taskust peoga lagedale toob, tolmust ja prügist puhtaks puhub ja ahnelt suhu aja. Kogu seda üritust saadab ta vaikse sosiseva vilega, mil on isegi mitu ülesannet: lõbus-tada end, vihastada kõrvalistuvat venda ning tuletada meelde üht am-muukuuldud lõoklaulu.

— Imelik, hakkab ta jutustama oma naabrile paremat kätt, mängime õhtul, kenasti mängime. Tuleb sisse daam, tellib üht-teist. Aga väga kena daam, päris, päris — noh, kas või Donna Klara. Istub, kuulab muusikat ja krimpsutab mokki, nagu ei oleks meie pumps sugugi häädest muusikeridest koos. Kui mul siis veel katkes pillikeel ja seda jätkama hakkas, tõuseb ja läheb päris ära. Imelik — kas seda enam on juhtu-nud. Vist ei tulegi see kena daam enam sinna sisse? —

Ka teistel poistel on vähe tege-mist prantsuse keele tunniga. Mänd katsus pisut jälgida, kuid leidis siis, et ta midagi aru ei saa ja kummar-dus üle pingi ettepoole, kus hoolega nuga mängitakse. Toks ja toks ku-kub raske nuga otsapidi pingilaua sisse, jäädes igakord isesugusesse asendisse püsima, mille juures män-gijad loevad: nelikümmend... sada... sada kuuskümmend.

(Järgneb.)

Vitsad.

Villased on eide vitsad,
 Kuigi löövad lehtedeta;
 ema lööb kas ainsa korra,
 ise tunneb kümme korda;
 vett kui voolab väikse silmist,
 ema süda verd ju voolab.

Hea laps toob ise vitsa,
 paha peksust ei parane.
 Isa vitsad on vihased,
 kui pisut ka puudutavad,
 vermeid jätavad järele,
 Karm, kõva käsi karistab!

M. J. Eisen.

Maailma algusest ja lõpust.

Huvitavat vanavara-vallast.

Ei leia oma kirjutisele paremat sissejuhatuset, kui pakub rahvatarkus:

„Maa käib ma jõu, päike, kuu, oma jõu; tähed veerevad ka pissi illukeste edasi: on inimeste hinged: seepärast, muist langevad muist tousevad; eks surma ja elu tee ikka liigu.“ H. Mapp, 107 < Karja.

Lapsena huvitas meid silmapiir, taevarand. Nii mõnigi tüse tund kulus päämurdmisele, mil püüdsime mõista: miks liigub taeva äär edasi ja ei lase vaadata enda taha?!

Vanad inimesed olla aga vaadanud taeva ääre taha või on isegi käinud sääl:

„Taeva äär vaob maha, öeldakse. Vanasti olla taeva äär nii madalas old, et üks naine pest pesu, pand kurika vahel taeva ääre peale. Siis jälle sealt võtt ja akand virutama“.

ERA II 24, 148(33) < Türi,
 Väätsa v. Lõõla k.

„Taeva ääre taga asuda taevaliste kili-koli vanad kuud, üheteise peale laotud, nagu käiad poodis, inglil tiiva suled jne“. EÜS. VIII 146(118).

Sirgudes jääb lapsepõlvest vaid

mälestusi järgi. Mõtteilm süveneb aina raskematesse küsimustesse, kuni ta kokkunult seisatub probleemi ees: kuna tuleb surm — oo, veel rohkem tahetakse teada: millal lakkab olemast maailm, kooleb inimsugu — ja vanarahvas teab vastata sellelegi:

„Enne viimist päeva peab mehe sugu nii otsa lõppema, et seitse naist ühe mehe pärast kiskuma lähevad.— Vareksed peavad lüpsma“.

H II 46, 247 (49) < Haljala, Kavastu.

„Kui kolm meest ölekõrrest kangidega umala käbi edasi veeretava, siis oleva maailma ots varsti käes.“

H III 7, 317(32) < Viljandi, Uusna.

Viimse päeva ees jääda kõik inimesed nii väikeseks, (pag. 33753) et paar rahvast praeguse aja lähkri põhja pääl magama mahtuda. „Siis kaduda linnu kõik ära. Et noorem rahvas ja järel tulejad teada saaks, missugused need linnud õige olla, mis ära kadunud, selleks teha vanaisa linnu kuju ja õpetada selle järgi poegi.“ E 33752/3(8) < Pa-Jaagupi (M. Morritson).

Roosiristlane.

Hinge tervishoius on unustamisel suur osa; selle käsi, kes liig kaua vaatab tagasi, käib samuti kui Loti naisel. V. A. Koskenniemi.

Käänuline on elu tee, sadadest asjade harudest on pununud meie saatuselõng, meie mure ning rõõm, meie õnn ning õnnetus.

J. Linnankoski.

Kuidas kuskil räägitakse.

Tulikahju.

Katkend Kodavere murdes.

Meie, Luare talu elumaja oli kõrra ilus huone — a nüüd ei ole — naksi põlema. Sii oli sel kõrral, kui miä viil peris tilluke poosike ölin — juanilaubaõhta, ku pilv naksi Kodavere puolt tõusema. Vanaisä üteli, et tuleb kuri pikne. Ja käiski kõrraga niuke lartsak, et aknaruudu põrri ja kõhe naksi vihma valama nigu uavarrest, välku lüüma ja kaugegelt paukma. Esimä teadnud, et selle mussa pilve siden oli mede õnnetus, Kõge esiti ae üks kärak me suure kiärolise pärna puruss jahuss katki ja löi me mussa täku maha. Tõõne

jõõsi tare õssa sisse. Esiti oli suits, a pärast löi terve lao piätsi põlema, nigu ühe tulemeri. Sulane Juak — öled kuullu, sii, kis mineva uassa suaja pääväga ärä suri, kui käis vedesiden tsukleman ja lobistäman — tiäd sii magas lao piäl ja naksi rüükma nigu elajas. Kõik küla tulli kokku, a midägi es saanud teha — ei teadnud rostu keski. Öles tare öllu järve jäären, sis viil kuidagi öles suanud, nüüd aga põles muani maha.

Üles kirjutanud H. Tammur.

TKG-i abituriendid.

V-a

Alma B. Väikene, vaikne ja õrnahingeline tütarlaps. Armastab vaadelda kuud, et otsida inspiratsiooni luuletamiseks. Elades sageli luulevallas, jääb tal aega ka õppimiseks, arvustamiseks ja klassi rahaministrina hütümiseks: „Andke rahaa!“ Et mugavat kodu luua, seks kavatseb abielusadamasse purjetada.

Lydia H. Ta oli ja on praegugi hääsüdamlük, meeldida tahtev ja natuke äkiline. Kuigi on veidi naiivne, ei salli ta teiste lapsikust ega selle kehastajaid koolipoisse. Meeleldi vaatab poksimist, istub kinos ja kuulab jatsi. On klassis kõige vanem, seega elulistes küsimustes kogeenend. Tulevikus kavatseb kohta ja oma lemmiklooma, hobust, muretseda.

Erika K. Energiline naisõiguste eestvõitleja, kelle tähtsamaks „ahaa-ideeks“ on tulevikus naisteriiki luua. Lõbusa ja tujakülläse seltskonnainimesena armastab sagedasti jüripäevi, s. o. kolimist ja sünnipäevi. On optimistliku ilmavaatega, kõike kergelt võttev, ka õppimist ja koolipoisse. Aga kirjandust uurib põhjalikumalt ja sügavamalt, kõnelemises vaevalt talle leidub vastast. Paari aasta pärast on korralik guvernante.

Laine K. Pisike, shlaagereid armastav Junnu või Miki on üpris õppimishimuline ja korralik. Kui teda vahest shlaageri

„Adien, mein kleine Gardeoffizier!“ unistusest äratatakse, siis hädaldab ta alati: „Jälle mina Ikka mina!“ Haavub ruttu, kuid lepib sama „siva“. Vihud on tal kõik kalligraafias trükitud, ainult kaantele on kirjutatud ilusamate armastusromaanide nimed, milliseid ta väga intensiivselt loeb.

Fedja K. Tähtsaim ja kuulsaim mees koolis, klassi primus ja arvatav „cum laude“ ning kooli president. Tegemist ja rabelemist palju, nii et kohvriil sangagi ei ole. Üldiselt tuntud deklamaatori ja kõnemehena. Tütarlapsi võlub blondide lokkide ja terava silmavaatega. Andekas poiss, eriti kirjanduses ja stiiliga kõrgushüppes. Auahhena unistab politiku elukutsest — ministritoolist. Kavatseb kindlasti ülikooli siirduda, kas juurat või teoloogiat õppima.

Erna L. Klassi väikesim, energilisim ja kärsitum tütarlaps, kes otsib õigust, mida aga senini leidnud pole. Huvitav plika, rähkleb ja rabeleb, nii et kleidid kuidagi seljas ei püsi. Soovib, et temast lugu peetaks, sest tema peab teistest lugu ja tunneb rõõmu teiste edusammude puhul. On ka arenenud ja kirjandusehuviline, kuid tal on õpetajatega tegemist palju oma agaruse pärast. Katsub sammuda akadeemilisse perre.

Valter L. Vähe tagasihoidlik, viisakas ja soliidne noorhärä. Tunnis on vaikselt süvenenud õppetõõsse ja poliitiliste probleemide lahendamisse, sest asub ju

väärrikalt maailmavaatelise ja käitumisringi juhataja kohal. Oli vanasti klassile võõras, kuid nüüd lööb ühistele üritustele mõnuga kaasa. Muide, kõrva sisse öeldes, on ta daamidele hääks tantsupartneriks. Suvel läheb ühes sõbraga „pindevillemiks“.

Ida L. Nobe käsitööde meisterdaja ja hää jutuvestija. Üldiselt püüdlük ja edasirühkiv, kellele õppimine erilisi raskusi ei sünnita. Loeb palju saksa- ja inglisekeelseid jutte ning laulab mitmes keeles kõrgel tiiskandil. Tal ju keeltes ja tiiskandi laulmises anderikkust. Üie kõige armastab aga jalgrattasõitu ja koketeerimist. Tulevikust vaikib.

viimaste poolt on aga suuresti hinnatud. Päättöõ on karikatuuride viskamine, kõrvalhuviks on klaverimäng ja fotograafia. Vene keele tunnis on ta hinnatud eriteadlane. Unistab välismaa reisist, kuid kindlasti teostamist leiab õigusteaduskonda ja „Pallase“ kunsikooli minek.

Elfriede O. Kuningliku ja diplomaeritud aevastamisega neitsi Fritsi. Ühist teekonda alustas meie klassiga tänavusel õppeaastal, seepärast võõras ja mõistatuslik. Teada on, et ta oma armsamat ainet raamatupidamist alalõpmata õpib. Eriti kärmas on õpetajate silma all, kõige enam aga

TKK-i 1934. a. lõpetajad.

I rida: V. Toots, E. Blumfeld, M. Tõnisson, E. Audova (klassijuhataja), A. Oja, E. Kikas, P. Kivastik; II rida: A. Nurmberg, H. Nurk, M. Kanna, V. Vään, B. Rattasepp, M. Tsäuram; III rida: V. Nõrman, R. Lulla, L. Renn, H. Kartau. Puuduvad: K. Kukk, H. Laving, M. Luks, E. Priks ja A. Tiisler.

Aino L. Sale, heleda „hiale“ ja õrna hingega „Naaskel“, kes on alati valmis kaaslasile aitama. Haavumise korral, mida sageli juhtub, võtab ruttu prillid ninalt ja pühib taskurätikuga üle silmade, ei tea miks? Kuuldavasti oskavat isegi ujuda! Lemmikspordiks on aga käsipallimäng. Koolist lahkudes tahab põhiseaduse põhjal kiiremas korras kohta nõutada.

Eduard M. Kunstniku hinge ja karikaturisti käega andekas ja üleolev kaasvõitleja. Veidi laisana kinnitab, et kõige parem on ilma raamatuteta koolis käia, siis kätel kerge ja vaba liikuda või hää neid püksitaskus hoida. Õppetöösse suhtub pessimistlikult, tütarlastesse kritiseerivalt,

tahvile kirjutades. Kooli lõpetanud, jääb ootama tuleviku printsi.

Luiise O. Meie klassi sirge ja sale, brunetne miss. On hästi rõivastatud, üleolev ja teravate ütlustega. Sagedane pidude külastaja. Vaatamata sellele huvitatud spordist, tütarlastest kõige pikem, ja kannab üle Tartu kõige kõrgemaid kontse. Tulevik?

Leida P. Vanasti oli kaugelt tuntav oma erilise juuksesoenguga. Omapärasuseks on talle jäänud veel ratsasõit ja püssi laskmine. Viimases võistlevad vennaga elu ja surma pääle, kumbki ei taha alla anda. Lütüriilise ja unistaja inimesena olevat sihid ja aated väga kõrged ja suured.

Armastab end tihti pildistada, asjalikult kõnelda ja Dostojevskit ja Lermontovi lugeda.

Aleksander P. Tugeva käe ja kindla iseloomuga jõumees, kes meie klassi tuli sibulamaa universiteedist. Evib tüübilist käekirja ja valgete hobuste maalimise oskust. Õlgu ei vahest kapriisne, on ta südame põhjast ikkagi hää. On ka truu kaitseliitlane ja hää laskur.

Leida Camilla P. On kooli parim tantsijatar, kellenä aina unistab lavast ja teatrit. Ta loks paa ja võõramaine veri räägivad romantikast ja temperamendist, mis tihti väljendub ta omapärasel naerus ja koketeerimises. Peab endast lugu. Klassi suurim pessimist, kes vastama minnes pead pihus hoiab, et tarkus välja ei lendaks. Tuntud hää sportlasena. Tulevikus laval, aga võibolla ka arstirohude retsepte õppimas.

Ella P. Väikene, aga armastab vaheldust ja mitmekesisust. Ei püüa oma mõtteid teistele päälle suruda, vaid on väga külmavereline ja järeleandlik: seisab, üks käsi põlle taskus, ja ise naerab, ka siis, kui teised tütarlapsed arveid õiendavad. Segab ka tundi jutuaJamisega. Kui õpetaja juba tüütunult küsib: „Ega ma teid ei sega!“, siis imestab: „Minna?“ Andekas võõrkeeltes. Päälle kooli lõpetamist jääb koju puhkama kooli väsimust.

Georg R. Enne kõike suur muusikamees ja vastava ringi juht. Kuid taktilõõmine ja tantsimine läheb veidi lõdvalt. Tundi vastama minnes muheleb küll, aga ise on väsinud, vahetab kord üht ja siis jälle teist jalga, kuni viimaks kogu klass rõkkab. Õpetaja hirmub ja saadab ta ruttu kohale, kuid nüüd veel suurem naer — poisil portfell kadunud. Unistab lenduri elukutsest.

Aliide R. Häätahlik, abivalmis ja veidi sentimentaalne koolisõsar. Klassile yõõras, kuna sõidab erarongiga Elvast. Õpib hoolsasti kõiki aineid, kuna anded avalduvad matemaatikas. On ka suur sportlane, aga teistele pole saanud veel demonstreerida rekordide murdmist. Tulevikus tahab reisida. Aga ei tea, kuhu?

Hans S. Viimasel pingil istub meie pikk ja vahva Savi-Toots, kes harjutab oma muskleid teiste õpilaste klassist välja viskamisega. Muide häätidamlik, vaikne ja sõbralik, kes kõikidega hästi läbi saab. Kannab mustade raamidega prille, mis raamatupidamist vastates valgeks muutuvad ja värisema hakkavad. Sportlasena on tubli kolmikõppes.

Erika S. Kinnine ja endasse süvenenud sirge ja sale „Kilu“. Mamma poolt hellitatud ja kavalaks õpetatud. Armastab seltskonda, pidusid ja teatrit, vahel tantsib ise ka balletti. Sõpradele hää kaasõpilane. Tulevikus otsib kohta ja küljeluud.

Magda S. Korralik koolilaps ja „cum laude“ kandidaat. Teeb kolmekord-

set tööd. Tunnis kirjutab lehekesele, kodus mustandisse ja pühapäeval kalligraafiliselt puhtasse vihku. Ei taha tunnustada, et õpib, vaid ütleb: „Ma laulan ja loen“. Õigus ka, tal ju laulmiseks on palju andi ja ka kirjanduse uurimises on ta tubli ning lõpuks armastab ta rõõmsat keskustelu.

Lydia S. Pütüdlük, energiarikas ja jõuline kooliõde, kelle rusikal on suur mõju, millest pajatada teavad poisid. On alati valmis klassiõpilasi aitama. Võimlemist vihkab, kuid eelistab raamatupidamist, kõige enam aga ilusasti kirjutamist ja vihu lehele raamistikku ümbertõmbamist. Tulevikukavatsus: „Filiac Patriae“ ja majandusteaduskond.

Linda T. Pehme ja häätidamlik sõna otsemas mõttes. Armastab mugavat kodu, maitsevaid toite ja käsitööd. Kuna endal tervis hää, siis protsessib tihti tervishoiu õpetajaga ja püüab tõestada, et pikad juuksed ja tunni ajal rääkimine on väga hügieenilised asjad. Klassiõhtutel on kindel toitlustoimkonna liige ja küllap ta tulevikuski perenaiseks saab. Et aga enam ökonoomiline olla, seks lõpetab majandusteaduskonna.

Udo V. Kõrge ja saie tuhkuustega poiss, kes kannab kuulsat paavstide nime Urban. Selles noorukeses peitub palju talenti plastika, balleti ja värsside kokkukloppimise alalt. Enam eeldusi on aga näitlejaks saada, kuna käib nädalas seitse(!) kord „Vanemuises“. Selle kõrge elukutse tahabki ta enesele valida ja paavstide kuulsat trooni maha jätta. Kodus loeb palju „Jakobsoni“, koolis aga imiteerib õpetajaid ja õpilasi, ise seda pisarateni naerdes. Tuleval aastal teatrikoolis.

Endel V. Agar ja organiseerija, veidi auahne klassivanem, kes oma ametikohaselt on iseteadev ja üleolev. Kõneldes tarvitab sagedasti sõna „seesamane“ ja rahu majja luues „kuss“. Suure protestivaimu ja õiguse tagaajamise, tõttu on erilisel huvitatud kohtust ja politikast. Armastab huumorit kuulata ja seda kogemata ka ise teha. Võrdlemisi energiline õpilaskonna isetegevuses, kuna omab abipresidenti ja pääkohtuniku kohta. Tartu universiteedis hakkab arstiteadust studeerima, enne saab aga punased püksid jalga.

V-b kl.

Herman E. Natuurlokkidega blond poiss. Laenab kaasõpilastele raha, küll omast taskust, küll õpilaskonna laenuhoiu kassast, millise juhataja ta on. Lunastatud „vekslitele“ kirjutab oma ultraoriginaalse žiiri. Muide usin ja hoolas. Kooli jõuab hommikuti esimesena. On väga musikaalne. Mängib igasuguste mänguriistadega, eriti aga viiulitega, alates pisukesega ja lõpetades „kontraga“. Kui vähegi aega saab, laseb teistel oma kena passi nautida. Et toon

oleks õige, on igaks juhuks „timmkaabel“ kaasas, millega võrdleb kõiki muusikalisi ja mittemuusikalisi hääli. Tulevikutaeva ronib vist mööda noodiredelit.

Olga H. Koolis võrdlemisi tagasihoidlik tütarlaps, muidu just mitte. Talutütar, kes oskab kenasti naeratada ja vahet teha talutütre ja rentnikulapse vahel. Klassis tuntud hää etteütlejana ja esilugejana. Siirdub tegelikkusse ellu.

Linda K. Liitus kolmandas klassis tänavuaastaste lõpetajatega. Peab lugu pidudest ja eriti meeldivad talle hallid ja punased vormirõivad. Oma vallasvara annab meeleldi teistele tarvitada. Kinnise iseloomu tõttu klassile võõras. Kavatab kaduda maa avaruses asuvasse kodutallu.

Elsa L. Naisvallavanem ja klassi pärl. Tütarlaps, keda uneski võib näha vaid korralikes vormirõivais. Magusat ei söö ja romantikat ei armasta. Tugevamaid matemaatikuid klassis. Endast ei räägi ja tulevikukavatsusi ei paljasta.

Veera L. „Swats-kompanii“ esinaine. Varem luges innukalt „Võitlust“, nüüd võitleb ise. Õpetajate „kirstunael“. Meeldib õhtune õhkkond, kino, tants, muusika ja kõrgustiku-päike. Eelistab tsiviilrõivastust vahelduseks vormile. Kõikide tunnusemärkide järgi kavatab pääseda akadeemilisse perre ja tulevikus „posseri“ vahetada värvimütsiga.

Linda L. Pikakasvuline ja ülisale blondiin, iseloomult kinnine. Teda huvitab kohvikukultuur ja heebrealaste hingeelu. Rõhutab alati enese „mina“. Unistab uhkest elust ja ideaalsest mehest. Päälinnas aga ootab teda kindel koht.

Paula L. Lubab kõik klassikaaslased-tütarlapsed mehele kiita. Armastab näputööd ja matemaatikat. Omab tugevat tahtejõudu. Kõik „sahiivimise“ meetodid on talle selged. Vahetundidel annab klassikaaslastele koridoris tantsukursusi. Omab ilusat lauluhäält, mis eriliselt väljendub „Tuljaku“ laulmises. Olemasolevat tahtejõudu kavatab süvendada pedagoogiumis.

Sinaida M. Tantsijatar, lauljatar ja pääle muu ka matemaatik. Tuletab enesele oma geograafilist asendit klassis sageli meelde lauluga „... ära ahju purusta, purusta!“ Enamuses on aga shlaagerid ta repertuaaris. Suhtub teistesse pisut üleolevalt. Armastab „posserit“, peab lugu värvikandjaist ja dancingutest. Unistab värvimütsist ja õndsast tudengipõlvest.

Linda M. „Natuurlokkidega“ tütarlaps. Kindel „cum laude“ kandidaat. Iseloomult kinnine. On leitanud parima spikerimeetodi, millist kasutab patendiõigusega. Armastab aega veeta armastuse-oraakliga. Talle meeldivad sügavamad veed ja täies purjes liugleb vist pea „amori-sadama“ poole.

Ärta N. — Pruunisilmne tütarlaps, kasvult lühim klassis. Armastab näputööd ja üldse tegeleb majapidamisega, lühidalt:

on eeskujulik perenaine. Häade töötulemuste saavutamiseks tunnustab ka „spikeri“ aitavat kätt. Hää laulja ja muidu ka armas tütarlaps. Andekas joonistaja, piirdub aga sel alal kahjuks ainult füüsika tunnis vajalikkude jooniste joonistamisega. Läheb koju paremaid päevi ootama.

Endel P. — Väheldane poiss, jätkub aga kõikjale. Võluvad silmad, ehtne brünettsus, lokiis päa ja kaares kulnud. Häda tütarlastega, aina punastab ja punastab nende ees. Õppetöö oleks muidu päris korras, kui poleks nii palju „ülekoht“ õpetajate poolt. Tugevamaid õpilasi inglise keeles, eriti visa on ta sõnu pähe õppima. Testid — tema eriala. Hää sportlane: erilist talenti omab kartuli- ja orienteerumisjooksus. Tahab olla „self-made-man.“ Tulevikus lubab hakata „rahu-riiki“ taga nõudma.

Salme P. — Helde klassikaaslane ja korralik perenaine. Ühines klassiga eelabituuriumis. On üsna kinnise iseloomuga — jääb seepärast klassile võõraks. Tal on keeltega raskusi — ületab need aga oma haruldase püüdlikkusega. Kuulub etteütlejate õilsasse perre. Tulevikukavatsused on avastamata.

Voldemar P. — Noorim ja vähim rüütel klassis. Alles teise õppeaasta alul ei teadnud ta „insi“ nime, nüüd on ta aga üks arenenumaid õpilasi klassis, kuigi õpetajad sellest aru ei saa. Armastab kergesporti ja põlgab tsivilisatsiooni. Ajas orienteerub halvasti, — seepärast hilineb sageli. Õhtupoolsetest õppetundidest ta suurt lugu ei pea. Poiss, kes iial ei avalda midagi enesest, seepärast ei tea veel keegi ta tulevikukavatsusi „rehnutitest“.

Aleksander P. — Pikk brünett poiss. Mõnemeelne laureaat, kes oma talenti rakendanud nii klassi kui ka kooli esikohale tõstmiseks kirjanduspoolset. Teravmeelne ja andekas — ametilt ajakirjanik. Hästi tuntud on ta õpilaskonna isetegevusest osavõtjana. Tuline patrioot. Pääle tähtsa koha kaitseliidus omab ka hääd laskuri aupaistet. Huvitatud matkamisest ja jahipidamisest. Tema deviisiks on „per aspera ad astra“, muidu on laskunud elu mažoor-toonidele ja peab lugu põhjamaa valgeist õist ning „Veljeskansojen tyttödest“. Tulevikukavatsused „pole toimetuse töö lõpuks veel selgunud“.

Liidia P. Vaikseloomuline maht-tütarlaps. Omab parimat südant klassis ja teeb seepärast sageli teistegi töö ära. Meelsamini viibib kodus. Armastab maaelu, harrastab ratsasporti ja sagedast punastamist. Julgeb tarvitada vaid üht spikerimeetodit. Õpib korralikult. Südame-sooviks on tal kohe kohta leida ja tööle asuda.

Lehta P. Kaalult ja pikkuselt klassi maksimum. Haruldaset hääsüdamlik ja unustaja. Ajast on tal alati suur puudus. Temaga on raske kuhugi koos minema

hakata, sest on üldtuntud tema kolmetunnilised ooteajad Spordib, aga plastikat ei salli. Tulevikukavatsusena oletatakse edasiõppimist ülikoolis.

Herta R. Rõivastuselt omapäraseim klassis. Rahustab end palderjaniga ja numbreid bilansib pisaratega. Huvitatud „rassoljest“ ja vahetpidamatust jutuajamisest. Möödunud aasta suvipraktika on häälestanud tulevikukavatsustega.

Viktor S. Tuli kooli üsna pisikese poisina. Nüüd aga on suur ja tähtis mees abiturientide hulgas. Energiline ja hakkaja ning üks kandvamaist jõudududest õpilaskonna isetegevuses. Aateline sportlane, kes tegeleb eriti käsipalliga ja kes meeskonna kaptenina kaitses edukalt kooli värve. Huvitatud jahindusest. Raha-, rahva- ja tantsumees — sellepärast leiab klassis hääde tunnustamist. Ainult see ei meeldi plikadele, et ta klassilaekurina kurja täpsusega ka nemad paragrahvide alla painutab. Suur õiguse nõudja. Juristiks ta aga vist ei hakka, vaid siirdub esialgu kaitsevähke.

Virve M. Noorim ja parim kaasõpilane. Laulab aina ja luuletab. Võib olla isegi kangekaelne ja jonnakas. Juhib kooli karskusringi ja on ise ka karsklane. Tuline loodusesõber. Muide kunstiliste kalduvustega. Tegeleb eriti plokki ja pliitsiga

ning lööb laaste „Ilole“ ja kirjanditevõistlustele. Pääle keskkooli lõpetamist kavatseb pisut ka seda õppida, mida tegelikult elus tarvis läheb, ja kui siis kangakudumine ja kõik muu säärane selge ja aega jätkub — kohe alma materisse.

Melanie V. Hääsüdamlik tütarlaps. On koolis viimasel ajal elavamaks muutunud. Väljaspool kooli pole aga vaikne olnudki. Armastab pidusid ja oma nime eesti keeles, ka kõrgematest sfääridest ei hoia eemale. Tulevikukavatsused ei ole kindlad, kuid leeris käis igaks juhuks ära.

Linda V. Abituriumiaasta klassikaaslane. Igapäev kannab erinevat kraed — üldse „tsipa“ edevavõitu. Harrastab kinokäimist, spordib, teeb „Torma orkestrit ja vana naist“. Laulab hästi ja võrdlemisi palju, küll kodus ja koolis. Viimasel ajal intensiivselt töösse süvenenud.

Anni V. Iseloom vastolus nimega. On vene keele klassitööde ajal tarkuse algallikaks. Oma sulepääd teistele ei laena — rikuvad sule ära. Kinnise iseloomuga. Tema kohta maksab vanasõna: „Tee tasa, aga targasti.“ Tegev gaidina ja samariitlasena. Meeleldi läheks ülikooli filoloogiat õppima, kui vaid avaneks võimalus.

TKK lõpetajad.

Ellinor B. Defiinimatu juuksevärvingu ja iseloomuga. Kaunis pikk ja omab sini-rohekas-halle silmi. Hääsüdamlik, kuid äkiline. Vihastub ja pöörab suure žestiga selja, pragab siis tükk aega ja lõppeks küsib pinginaabrilt: „Tirts, mis me täna teeme?“ Paremaid õpilasi. Raamatupidamise kladega heidab vist õhtul voodissegi. Koolis õppimise juures ei lase end isegi maavärisemisest eksitada. Jutukas, püsiv ja veidi kärsitu. Muidu lõbus ja pidusid-tantse pooldav. Abivalmis. Nõrgemad leiavad alati tema juurest kaitset ja lohutust. Õiguste eest on „maa ja mere pääl väljas“. Vaidlushimuline ja huvitub keerulisist probleemist. Tujukas. Isetegevusest võtab aktiivselt osa. Klassi usaldusalune — laekur, kasseerib kõik saadaolevad ja loodetakse lõivud. Äkilise küsimise puhul närveerib ja „kukub verest ära.“ Majandus-geograafia tunnis liigub alati värviliste kriitidega ning algupärase mõtetega klassi ja tahvli vahel. Kavatseb edasi õppida.

Marta K. Lühidakasvuline, kuid jämedavõitu, hoolas ning tagasihoidlikult vaikne ja naiivne tütarlaps. Ainukeseks isetegevuseks on see, et peab õpetajaga alalist kontakti, andes klassi kavatsetavad ühisettevõtted sageli liiga vara ära. On nii virk, et isegi õpetajad imestavad. Auhinnatud kirjaneitsina loob ja loeb romantilisi teoseid. Õel loeb inglisekeelseid noorsooromaane. kui hommik koitma hakkab, siis peseb krae puhtaks ja „sõuab“ poole kahekaks kooli. On sääli alati esimene oma ilmatusuure kohvriga, mis täidetud igasugu kraamiga, nagu möödunud aasta inglise keele kladedega jne. Alustab oma „misjonitööd“ pinginaabri juures alati sõnadega: „Issand Jumal!“ Kui mõni kooliveli saab hakkama humoorikama teoga, siis ta kihistab taskurätikusse naerda. Hää käekirja tõttu määratud kõrgema instantsi poolt päevaraamatupidajaks. Oma iseäralise iseloomu poolest väga iseäralikult iseäralik ja isegi ta tulevikukavatsusist ei tea keegi midagi.

Herbert K. Liigub klassis mitme nime all, nagu „Jäss“, „Nähvits“, „Miku“ ja „Puruvana“. Omab klassi pisima õppuri tiitlit. Püksinääpsukesti kannab leinavardas ja rasvab juukseid igal hommikul. Esime-

abivalmis ja hää kamraad. Kavatseb „studeerida“ tubliks põllumeheks.

Ellenide K. Tumedajuukseline ja temperamentne tütarlaps. Vallatuseni lõbus ja omab hääd lauluhäält. Kahjuks — ava-

V. Toots.

Suviõhtu.

ses klassis oli õpetajate pailaps, kuid nüüd „veab nahka“. Suurvee ajal peab koolist puuduma, sest ei saa üle Elva jõe. Naerab väga algupäraselt ja iga kehva vastamise pääle lööb tseremoniaalselt käega. Osava kirjamehena elavaks leksikoniks klassi kroonikas. Kavatseb kasvada, et kevadisel kaitsevæõppusel enam mätaste taha kinni ei jääks. Armastab ennast võimalikult tütarlaste põlledega ehtida. Muide, alati

likkude sõnavõtude juures jääb enamasti „vahele“, mille pääle imestusest isegi suu lahti unustab. Raamatupidamise tunnis annab vastutava müüja asemel kaubad ikka rahvale müügiks. Tõendab, et bruttokasu on netto-kahju ja ümberpöördukt. Et tunnis hästi „veaks“, teeb klassi uktselävel ühel jalal kolm korda hüpates salapärase nõiaringi. Tulevikus jätkab õpinguid „Videvikus“.

Paul K. Keskmist kasvu mandlikuju-
liste silmadega brünett kooliveli. Enne
kui ta kuuldavale suudab tuua mõne oma
mahlakaist naljust, naerab klass temale
juba otsavaatamisestki. Jutustab kitsedest
anekdoote prohveti häälega ning selletõttu
omandanud „Moosese“ nime. Armastab
oma vihikuid tindipotiga kombata. Neli
aastat tagasi ostis oma sõnade järgi poole-
meetrilise sulepää, kuid „saladuslikul“ kom-
bel on see nüüd põidlapikkuseks kulunud
ja vahetab iga nädal värvi. Kladede pi-
damisel omab erilist meetoodit — uude
kladesse kirjutab pliitsiga. Kui see täis
saab, siis laseb tindiga risti üle ning vabad
kohad jaotab inimlikult „steno“ salamärkide
ja tindiplekkide vahel. Üldse oma elu-
avaldusilt väga ideaalne. Kõneldes hõljub
ühelt jalalt teisele, pikemat juttu ajab nu-
tuse kurguhäälega. Kõige muu kõrval
väga innukas sportlane, ujumises oli korra
isegi eesti meister. Saaks hää ärimees,
kuid suvatseb edasi õppida.

Karl K. Tumedajuukseline keskmise
kasvuga poeglaps. Vastne klassivanem
ning loodab, kui elu ja tervit on, kümne
aasta pärast Elva „alevipresidendina“ teot-
seda. Omab hää portsjoni südikust. Püüab
teistele meeldida vanade naljade korda-
misega. Kirgliku kalamehena püüab pää-
miselt viidikaid. Raskete probleemide
lahendudes ütleb: „Selge kui seebivesi!“,
Kaasõppureile katsub jõu ja nõuga abiks
olla — „saab aru ku vana inimene!“ Üldi-
selt tarvitab kõneldes „Elva murrakut“.
Kuuenda tunni järele kuulutab: „Äste!
Puud om kinni, mitte tütte saia enam ei
saa!“ Raskemal koolipäevil jätab pingi-
naabri häтта, võttes endale „salooogatunde“.
Kui mõni väike toiming on ees, siis käib
kole tähtsa näoga ringi. Enese ütluse
järgi ootavat teda juba „ports“ kohti, nii
et tulevik igati kindlustatud.

Herbert L. Lühikasvuline hele-
blond klassiveli. Koolide parim stenogra-
fist. Sel alal purustas isegi eelmised rek-
ordid. „Välendaja“ päätoimetaja. Kriti-
seerib teisi, maalib tahvlile karikatuure,
protsessib ja püüab rahadega lajutada.
Jutustades kaabib jalaga põrandat, ajab
pää selga ning kaeb lage. Kui seda ei
tee, siis lööb pää maha ja uurib põrandat,
nagu oleks säält oodata ei tea missugust
spikrit. Sõnade lõpud jätab targu ütle-

mata. Humoorikas, kuid kergesti ägestu-
des lausub teravusi. Kodujärvel harrastab
västraga kiisapüüki. Põline poissmees,
nagu ise ütleb. Kavatsesvat edasi õppida.

Magda L. Blond kaasvõitlejanna
Pärnumaa kandist. Armas, hääsüdamlik
ja korralik. Tagasihoidlik. Tundide ajal
teeb „Maggi“ maniküüri ja arutab lähe-
mate kaaslannadega elulisi küsimusi. Tun-
dides on loorbereid saavutanud hää ette-
lugejana. Tulevikukavatsused peab enese
teada, kuid teiste arvates sobiks hääks
tegelikuks perenaiseks.

Rihcard L. Klassi pikim „Rüütel“.
Šataän, sinised silmad ja tume-
pruun näojume. Pleegib juba lume pääl
ja supleb jäätükkide vahel, mistõttu omab
1. aprilliks pruuni värvingut. Ühes lumega
kaob ka palit seljast ja müts pääst. Sport-
lasena, eriti jooksjana, on ka väljaspool
kooli loorbereid lõiganud. Uhke ja tihti
äge. Kõndides ajab rinna ette, tõstas
õlad kõrgele ning liigub taksammul. Ar-
mastab tantsida ning rääkida madalal bas-
sihäälel. Kui äkki kõnelema hakkab, võib
kergesti ehmatuda. Enne vastama mine-
kut teeb kuuenööbid lahti, kuid ette jõu-
des nõöbib jälle kinni Hää matemaatik.
Omal ajal oli ka klassivanemaks. On juba
aastaid kooli orkestris trummimeheks.
Isetegevusest võtab energiliselt osa. Kui
kord kaitsevække läheb, siis unistab kar-
jäärist madrusepluuis.

Helgi N. Pikaldase iseloomuga när-
viline naisõppur. Abivalmis. Hilineb
tihti ja vabandab nii kuidas saab. Kõnel-
des liidab iga sõna lõppu pika „ee“. Õp-
petöö vastu just suurt huvi ei tunne. Hää
matemaatik, kuid hoiab oma teadmisi
„vaka all“. Klassis vaikne ja võrdlemisi
passiivne. Kaasõppureile veidi võõras ja
sellepärast temast palju ei räägita. Tule-
vikukavatsused pole veel vist eneselt
selgunud.

Albert N. Keskmise kasvulise, tu-
geva kehaga, pruuni näoga rühirikas kaas-
õppur. Pisut tõsine. Teeb kavalasti, õp-
pides alati vaid viimasel veerandil. Liigub
tihti tsiviilmütsi varjul kinodes. Tundide
ajal armastab „Nuru“ nohiseda ja teisi
„taevalikule rahule“ manitseda. Kui aga
ise saab protsessiotsa kätte, siis jonnib
kuni oma tahtmise läbi viib. Muidu sõb-
ralik ja abivalmis. Kavatsesvat edasi õppida.

Velda N. Pruunisilmne musikaalne brünett. Kasvult võrdlemisi pikk. Hääsüdamlik ja abivalmis, kuid isekas. Ei arvesta alati klassis viibivat õpetajat ning millegipärast vihkab „Maitra sõda.“ Agar gaid. Tantsumeistrinna — liigub seetõttu tihti „ballidel.“ Tundide ajal ümises. Alati lõbus ning suur optimist. Kavatses kohta otsida.

Alice O. Sinisilmne, pruunijukseline ja hääsüdamlik tütarlaps. Tundides korralik. „Täielikult oma ema tütar.“ Ene-seavaldusis tagasihoidlik. „Liska“ ja „Liisi“, nii tunneb teda klass. Omab sageli „vii-

suppi keeta“. Lootustandev noorsportlane, eriti hüpete ja jooksude alal. Et tal vihud ja raamatud koosnevad lahtistest lehtedest, siis on kooli kantav „vallasvara teiste koolivõlgede käes alati „ausstellungi“ valmistamise objektiks. Vihkab igasuguseid moodsa aja saavutisi nagu tantse jne., välja arvatud tehnikavärk. Lähemaid tulevikukavatsusi kellelegi ei avalda, kuid kaugem tulevik on teada — „Edžö“ on tulevane lennuväelane.

Benita R. Väike hüsteeriline blondiin. Välja arenenud eriti miimikas. Ta elu on vaid sädelev lend päikesekullas ja

III-b kl. ekskursioonil Kagu-Eestis. Setu talus.

saka arsenaali“ nõokavaid sõnu mõne poisilapse jaoks. Majandusgeograafia tunni lõpul elukutseline kokkuvõtete tegija. Muide, ega temagi ütle ära pidudest ja tantsust. Õppetöö vahemikud veedab päälinnas. Kavatses edasi õppida.

Edgar P. Keskmise-kasvuline huumoorika välimusega poeglaps, see — „Edžö“. Olemiselt alati rõõmus, süütute vempude pääle valmis „naljatilk“, kuid viimasel veerandil „põdes“ läbi süngestumise perioodi. Õpinguis jõuab edasi rahuldavalt. Hää matemaatik. Klassist oskab lahkuda ka ilma treppi kasutamata. Omab huvitava kollektsiooni kirjusid lipse ning veel huvitavama koguigasugu ütlusi. Kui keegi ta juttu hästi uskuda ei taha, siis kinnitab oma kõnet sõnadega: „Ilma naljata kohe!“ Kui veelgi ei usuta, siis lubab „uskmata Toomale“ „rusika-

möödub täielikult tantsu tähe all. Väga lõbus ja rõõmsameelne. Haavub ja vihasub kergesti, toonitades: „Mis siis niiviisi tehakse!“ Kuid lepih ka kiiresti. Teistest mõjustatav. Hääs tujus harrastab ainsa tütarlapsena poksikunsti, mille tõttu härrad „rütüüdid“ sellisel juhul temast aupaklikku kaugusse eelistavad jääda. Kirjandushuviline, hää deklamaator ja veel parem laulja. Laulab igal võimalikul ja võimatul juhul. Seltskonna-armastaja ja pidude ning teatri austaja. Enamus sõbratarest väljaspool oma klassi. Omab annet keeltele. Siirdub edasi „Kommertsi“.

Leida R. Vaikne ja tagasihoidlik sini-hallsilmne tütarlaps; hääsüdamlik ja abivalmis. Omab väga õrna ja tasast häälekest ning erilisi „inglilokikesi.“ Vaid harva kõlab „kamtsatkast“ ta helisev naer. Tantsupõrandal on „omas vees“.

Siirdub tegelikku ellu ja jääb unistuste printsi ootama.

Armilde T. Suurte taevataustale sarnlevate silmadega blondi kalduv, klassi pikim naisõppur. Millegi pärast katsub end tunnis istudes väiksemate kaasvõitlejate selja taha hoida. Mõtleb ikka nii, et teised seda kuulevad ja on väga muutu-vate arvamustega. Trätitsiooniks on nähtavasti „Tuttil“ alati igale klassi ühissetevõttele alul vastu vaielda, kuna lõppeks ikka nõustub. Iga õeldud lause pääle tähendab omalt poolt: „Mõtelda, kui huvitav!“ Pole just eriti lõbus ega tõsine, ei vaikne ega edev, vaid pisut üht ning teist. Meiega seltsis II klassis. Tuleviku kohta pole veel sobivat sõna leidnud.

Villu T. Kunstniku hinge ja välimusega, ilusa käekirjaga poe-glaps. Ise-loomult pisut äkiline ja ei armasta kavatsetava toimingu üle kaua mõelda. Kui midagi teeb, siis juba väga korralikult. Praktiline, selle kõrval väga teravmeelne ja leidlik. Sõnades sageli terav, humoorikas veli ja protsessib alati õpetajatega, see — meie Villu. Kirjutab häid kirjan-deid ja isegi näidendeid. Leiab, et õpe-tajad talle alati ülekohut teevad ja esimene sõnagi oli vist: „Sobi! Vabalt!“ Büroo-praktikas nõuab alalõpmata „stämpsi“ taga. Riigikaitsest ettevalmistustundi külastab õppeaasta jooksul ka korra või paar. Pigemini istub ta sel ajal kinos, kus vaatleb oma lemmikuid Hans Albersi ja Villi Forsti. Isetegevusest võtab aktiivselt osa: on Kunsti-reklaamiringi juhiks. Tuleviku-kavatsusist — kohta ot-sida ja kui seda ei leidu, siis läheb „at-vaad“ tegema. Saagu mis saab!

Miralda T. Väike sale lainelise soenguga sini-hallisilmne habras blondiin. Ise-loomult häatahtlik, veidi kinnine, ise-teadev ja kohati hoolimatu. Meie klassi priimaõpilane. Pääle selle lööb tugevasti kaasa õpilaste isetegevusele — peab õpi-laskonna kohtusekretärinna ametit ning teotseb karskuspõllul. Populaarne. Lüt-

rikuna deklameerib omasepitsetud luuletisi. Eriala kirjandus ja uute sõnade leiutamine. „Mõne“ arvates kirjutab liialtki romanti-liselt ja sügava paatosega. Teiste hääde omaduste seas omab ka hääd lauluhäält. Kamraadi poolest armastab paljastada teiste nõrku külgi ja nõögata, nii — „läbi lillede“. Unistav, tõsine, kuid hoogu sattudes on lõbusamaid tütarlapsi meie klassis. Tuju-kas ja tüübiline vana eesti jonni esindaja — kui midagi ette võtab, siis raiub oma arvamisi teistele pääle nagu saab. Oli juba „õndsas isa Abrami“ ajast meie klassi-vanem, kuid viimasel veerandil lahkus järsku sellelt „vastutusrikkalt“ kohalt. Pinginaabriga on „Mirts“ ehk „Tirts“, nagu teda teised nimetavad, lahutamatud. Tunni eel ütleb: „Lööme nüüd mürtsu!“, kuid isc on harilikult tunni ajal vaikne kui kuu-valge suveöö. Punastamise asemele roo-satab. Peab lugu teatrist ja ei ütle ka ära peost, tantsust ja lõbusast seltskonnast. Tulevikukavatsuste arutamise annab pere-konnanõukogu otsustada, kuid lükka b kon-siili kokkukutsumise päevast päeva edasi.

Erna V. Hääsüdamlük ja armas hele-blond sini-silmne tütarlaps. Armastab romaane lugeda. Praktiline inimene, alati lahke ja vastutulelik. Nii tagasihoidlik, et temast kuigi palju ei räägita Taipaja. Klass tunneb teda „Äntsu“ nime all. Teiste eneseavaldustele naeratab vaid armsalt. Ühines meiega II klassis. Siirdub tegelikku ellu. Eeldusi hääks perenaise-ametiks.

Melanie Z. Lühikasvuline satään. Ainukene, kes tunneb klassist kaartide keelt. Kui kogu klass on vaikne või õpe-taja millegi väga tähtsa asja seletamise lõpetanud, küsib ikka: „Ons see võima-lik!“ Kooli lõpetamise kohta meeliskleb õelda: „Kas täna või ei iialgi!“ Kõigiti kamraadlik ja häatahtlik tütarlaps, ei kriti-seeri teisi ega ole ka enese kohta midagi õelda. Algas meiega õpinguid II klassis. Tulevik — kah ikka mõni prints kuld-randadelt, või nii...

„Iloli“ nr. 5/6.

Kõnesolev „Iloli“ number on mõeldud peamiselt kooli XIII aastapäeva ja VII lennu erinumbrina. K. Väarsi kaanepilt, mis kujutab aerutajaid merel, sobib hästi kooli aastapäeva puhul sümbolina tema edasirühkiva elukäigu tähistamisel.

Avanud esikaane, näeme meest, kes on olnud aastaid me kooli

— „teadusrünnak nõuab palju „ohvreid“ ja kannatust.

Hoopis kuivaks on jäänud me ajakiri luuletistest. Viimases numbris leiame vaid ühe ja seegi me kooli ainsamalt laulikult V. Mikkelsaar'elt. Luuletis on pühendatud emale, kes on ohvrimeelne ja väsimatu. Autorile näis, et ema laulis ikka kodus

Humanitaarringi juhatus.

Istuvad: E. Leht (Va), H. Jänes (hooldaja-õpetaja), V. Salve (Vb). Seisavad: H. Mets (IVa), U. Laur (IIIb), S. Nieländer (IVb, ringi juhataja). Puudub A. Karoles (IVb).

paremaid ja õpilastest armastatumaid õpetajaid. Vastavas kirjutises on antud lühike ülevaade tollest 60-aastasest töömehest ja ta elust. Artikkel, olgugi lühike, väljendab õpilaste parimaid tundeid oma kasvataja vastu.

Eriti sümpatiseerib meile, õpilastele, „VII lennu 5 aastat“, kuna sellest peegeldub ka meie eneste minevik, olevik ja tulevik. Siin esitatud „statistilised“ andmed räägivad selget keelt õpilasi nende kooliteel ja pärast kooli tabavatest muredest, millede põhjal autorigi on võinud teha järelduse

rõõmsalt, „ent tões ta lükkis murepärleid ritta“. Ta ei leia emale tänusõnu.

„Ei ole tänusõnu küllalt häid
Ma Sulle ütlemiseks leidnud veel.
Sest tänu — tegevusi raskemaid“.

H. Jänes'e „Laiade legendikkude ja palava päikese maalt“ on eelmises „Iloli“ numbris ilmunud muljete järg, mis pälviks juba seepoolest tähelepanu, et see pole mitte puht geograafiline kirjeldis, vaid kirjutis, milles on tunda madjari hinge ning vaimu. Aga H. Jänes'e mälestised

Ungarist osutuvad ka tänulikuks materjaliks lugeja teadmete täiendamiseks sellest meie hõimumaast.

Järgmises kirjutises „Sulesõprusest Inglismaaga“ kirjutab autor oma inglasest suleliitlase elust-olust. Siin leiame just kõige iseloomulisemat selle suurriigi rahvast. Nii saame me piltliku ülevaate inglise koolidest, spordist, inglaste loodusearmastusest, suhtumisest Eestisse jne. Üldiselt on töö paremaid ja huvitavamaid kirjeldusi käesolevas „Ilolis“.

M. Pargi artiklis „Noorus ja hõimuaade“ on leidnud väljendust õilsam neist aateist, mille kasuks meie noorurid on kohustatud teotsema. Kui siin tormav vaimustus kohati satub utoopiasse, siis on see arusaadav: on ju noorus ideaalide aeg, ja kirjutis on määratud noortele.

„Kilde koolipõlvest“ meenutab nüüdisaegseile, kuidas elati meie kooli algupäevil, mille mõju humoristlik stiil aina suurendab.

„Täispööre“ — osutub parimaks ilukirjanduslikuks teoseks mitte ainult „Iloli“ käesolevas numbris, vaid kogu aastakäigus. Selles kirjutises on tunda vallatlevat kergust ja lõbusat huumorit.

Eriti tabavad on isikute kirjeldised, isikute jutustusviisi edasiandmine on täppis ning võltsimatu. Kohe taipad, kellest jutt.

Albert P. „Meie klass“ on humoristlik tõsiasjade kujutamine. Lugesed eda tööd, võib võhikki saada täie-

liku ülevaate mitte ainult ühe klassi, vaid kogu kooli elust ja õpilaste harjumustest. Näit. „Laual tehakse eelarveid (näit. kui õpilane tahab õppeabinõude pääle minevast rahast kombineerida kinoraha)“.

Veidi häiriv selles numbris oma pessimismi ja tütarlapseliku sentimentalsusega on Benno V. „Kurbus“. „Kas on nooril siis juba põhjust nukrutsemiseks, palju neid aastaid õigupoolest siis juba ajaahju on jõudnud hävineda? Kas juba nukrus on hakanud elulävel hinge sööma“, võiks küsida sellegi töö puhul, nagu teeb seda H. P. „TTG“ käesoleva a. 9-das numbris meie „Iloli“ arvustises ühe teise kirjutise puhul.

Edasi järgneb „Keelenurk“, kus leidub seekord päris häid neologisme, ja siis ülevaade koolielust, millega lõpebki käesolev „Iloli“ number

Heites lõpuks pilku piltidele ja karikatuurele, pean mainima, et hästi on õnnestunud „Talvemaastik“ ja „Saare veski“, kuna „Söömaag“ oma müstiliste kujudega mõjub veidi võõrastavalt. Halvemini õnnestunud kliše on „VII lend ekskursioonil Soomes 1929. a. suvel“. Portreed on peaaegu eranditult hääd.

Lõpuks olgu mainitud, et üldiselt jätab „Iloli“ viimane number täieliku rahuldustunde, nii sisuliselt kui ka tehniliselt.

Tuleb ainult soovida jõudu tööle samas suunas täiusele! L.S—I.

TKG ja KK Õpilaskonna kooperatiiv.

AKTIVA.

Bilanss 31. detsembril 1933.

PASSIVA.

1. Kassa	167.28	1. Kaubamuretsejad	12.54
2. Jooksev arve Tartu pangas	175.51	2. Osakapital	32.—
3. Kaubad	161.80	3. Tagavarakapital	496.24
4. Deebitorid	133.47	4. Puhaskasu	105.98
5. Vallasvara	8.68		
	<hr/>		<hr/>
	646.75		646.75
	<hr/>		<hr/>

KAHJUD.	Edubilanss 31. detsembril 1933.	KASUD.	
1. Ärikulud	10.55	1. Kauba müügist	115.92
2. Kahtlased deebitorid . .	1.14	2. Mütside müügist	1.25
3. Kaduma läinud raamatud	3.35	3. Protsendid	10.01
4. Vallasvara amortisatsioon	2.17		
5. Muud kulud	3.99		
6. Puhaskasu	105.98		
	<u>127.18</u>		<u>127.18</u>

Koolielu.

Kirjandivõistluse tulemused.

TKG Vilistlaskogu poolt korraldatud kirjandivõistluse tulemused selgusid kooli aastapäeva aktusel. Üldse oli esitatud 28 kirjandit. Neist auhinnati 12 ja nimelt järgmised:

№	Autor	Klass	A u h i n d
1	V. Mikkelsaar	Vb	I (15 kr. + „Noor-Eesti“).
2	S. Nieländer	IVb	III (5 kr. + „Tõde ja õigus“).
3	H. Neider	Vb	III (5 kr. + „Laul tulipun. lillest“).
4	L. Soonvald	IVa	III (5 kr. + „Punane tuul“).
5	M. Kase	Iib	III (5 kr. + „Õpetaja tütar“).
6	L. Kuusik	I	III (5 kr. + „Karmid tähed“).
7	A. Puutsa	Vb	„Juhan Liiv“.
8	M. Kanna	IIIk	„Tõde ja õigus“
9	V. Toots	IIIk	„Eug. Grandet“.
10	S. Kurvits	I	„Vanad teerajad“.
11	Beifeld	I	„Andrese elukäik“
12	P. Naulin	IIk	„Vidriku parun“.

Humanitaarringi tegevusest.

Pilku heiten Humanitaarringi ellu-ollu, ei või siiski nentida rahuloluga, et ring oleks töötand hästi mööduval õppeaastal. Veidi nuriseda võiks vahest iga sektsiooniga. Nii usulis-eetiline sektsioon oleks võibolla „rahvusvahelisen teotsemisen“ võinud mõelda ka oma kooli „usklikkudele“. Loodusloo-matemaatika sektsioonile fantaseeriti sügisel imekena töökava, aga sellest oleks võinud natuke rohkem täide viia. Kirjandussektsioon on küll nähtavasti

olnud Humanitaarringi soosikuks ja ära hellitet ka väljastpoolt tulevate komplimentidega — sellep. ta vist kevadel uinuski rahulolunne.

Säärase teotsemise puhul ei saa ringi siiski süüdistada loidusen. Oli mitmeid muid põhjusi. Esmalt kindla ringi juhatus puudumine. Sügisel muidugi valiti Humanitaarringile nagu igale muulegi korralikule ringile viieliikmeline juhtkond, aga ometi püsis õppeaasta jooksul tihti tühjana üks või teine sektsioonijuhhi koht ja Humanitaarringi juhataja au on jätkund kolmele õpilasele. Säärase kohtadevahetuse juuren ei saa muidugi rääkida töö intensiivsusest. Teiseks piduriks oli piiratud aeg. Kui oli vaja mõnda referaati pidada, siis tuli teiste ringidega jaotada kristlikult toda neljapäeva ja kohe nii kristlikult, et mõnikord jäi referaat ära. Tuli kevad. loodusloo-matemaatika sektsioonil olid suured kavatsused. Ent nüüd näppasid aja eksamid. Ja kui arvestada sääraseid asjaolusid ning kui veel kuuldu, et ametlik hinnang on määrand humanitaarringi teotsemisintensiivsusest teisele kohale, siis tõesti oleks ülekohus loopida ringi etteheidetega ja jääks vaid öelda tänu tublidele tüdrukutele ja poistele, kes on säästnud nii palju aega ja energiat me ringile.

Humanitaarringi tegevus II poolaastal.

Kirjandussektsioon.

Ekskursioon Ülikooli Raamatukokku. Prantsuse õhtu.

Referaat-vaidluskoosolek teemal „Kas sõda on vajalik või mitte“. Refereerisid ksv! E. Villemsen ja ksv! V. Salve.

Kirjandusõhtu, mil avaldeti luuletisvõistluste tagajärjed. Inglise õhtu.

Loodusloo-matemaatika sektsioon.

Tervishoiuline loeng poistele.
Referaat „Matkamisest“ — dr. Vilberg.

Usulis-eetiline sektsioon.

Referaatõhtu ühes teiste koolidega meie kooli ruumen. Refereeris mag. P. Ariste „Vepslaste usust“ ja prof. H. Moora „Muistsete eestlaste surnute matmisest ja usundist“.

Humanitaarringi juhatause koosseis semestri lõpul oli järgmine: S. Nieländer (ringi juhataja), V. Salve, H. Mets (usulis-eetilise sektsiooni juhataja), U. Laur (loodusloo-matemaatika sekts. juh.) ja A. Karoles (kirjandussektsiooni juh.).

Ülevaade muusikaringi tegevusest.

Muusikaringil on käesoleval õppeaastal liikmeid 104. Tähtsamaks tööalaks oli laulu arendamine. Selleks asutati 28-liikmeline segakoor, mis pidas keskmiselt harjutusi 1—2 korda nädalas. Suuremaks ettevõtteks oli esimesel semestril iseseisva peo korraldamine, mis kaunis hästi õnnestus nii sisult kui ka majanduslikult. Muusikaringi koor esines veel kõigil teiste ringide ettevõtetel. I semestril esines koor kuus korda mitmesuguste lauludega, II semestril viis korda.

Muusikaringi juures kutsuti ellu veel dramaatiline sektsioon, mille päämisesks tegevuseks oli näitekunsti ja deklameerimise arendamine. Sektsiooni korraldusel õpiti õpilaskonna aastapäeva peoks näidend, mis õnnestus ettekandelt hästi. Pääle selle korraldas dramaatiline sektsioon auhinnalise deklamatsiooni-võistluse.

Hinnates käesoleva aasta jooksul tehtud tööd ning arvestades tegelaste kulutatud aega ja energiat mitmesugusteks esinemisettevalmistusteks, võime täie rahuldustundega tagasi vaadata tehtud tööle.

G. Ratnik.

Rahvuskultuuriline ring.

Rahvuskultuurilise ringi tegevus on eelmise aastaga võrreldes teinud suuri edusamme. On korraldatud soome keele kursus, kirjavahetus Soome õpilastega, hõimuõhtu ja kaunis rohkel arvul aktusi. Eriti elavat huvi näitasid õpilased kahe esimese ürituse vastu. Nii vahetatakse kahe hõimrahva õpilaste vahel kirju pea iga nädal ja korrespondente on üllatavalt rohkesti. Naaberrahva keele kursustest võttis osa umhes 20 õpilast, lektoriks oli prl. E. Veidenbaum. Üldiselt oli ringi tegevus eriti elav esimesel semestril, kuna teisel semestril õpilaste töökoormatuse tõttu tegevus on jäänud vähemaks.

Kunsti-reklaamiring.

Ring on õppeaasta jooksul korraldanud 2 võistlust: „Iloli“ kaanekavandite ja pannookavandite võistluse. 8. II referenceris br Ed. Ahas teemal „Prof. N. Triik.“ Pääle referaati demonstreeriti Ed. Maaser'i karikatuure. Osavõtjate puudusel jäi üks referaat ära. Korraldatud on veel õppekäik „Pallase“ kunstinäitusele. Pääle selle on ringi liikmed valmistanud suurema osa peo-, huvi- ja referaatõhtute plakateist.

V. T.

Maailmavaatelis-käitumise ring

on kui noorim orgaan meie õpilasperes lühikese ajaga muutunud elujõuliseks ja omandanud silmapaistva koha meie õpilaskonna isetegevuses. Ringi ülesandeks on noorte teadmiste süvendamine maailmavaatelistes, poliitilistes- ja käitumisküsimustes. Neil aladel on ring käesoleval õppeaastal tagajärgi saavutanud. Ta on korraldanud kirjandivõistluse, millele esitati kuus tööd ja mis üldiselt hästi õnnestus. Referaatkoosolekuid on olnud neli, millistest kõigist on osa võtnud rohkel arvul õpilasi. Esimesel semestril refereerisid: õp. A. Viirman teemal: „Eesti põhiseaduse muutmisest“, üliõpil. I. Pommer: „Eesti lõunapiiri saamisloost“ ja õpil. M. Park: „Tänapäeva Saksamaa“. Teisel semestril refereeris õpil. E. Villemson käitumisküsimustest. Ühenduses kirjandivõistluse tagajärgede teatamisega korraldati väike huviohtu, kus õpil. V. Lepik esines kõnega ringi tegevusest ja ülesannetest ja kanti ette auhinnatud tööd.

Ringi tegevust juhtis ja korraldas käesoleval õppeaastal viieliikmeline juhatus, milline valiti ringi üldkoosoleku poolt sügisel õppetöö algul. Sügisel valiti ringi juhatajaks M. Park, kes oli sellel kohal 15. novembrini, mil sai juhatajaks V. Lepik. Hooldajaks õpet on A. Viirman, kes on energiliselt kaasa aidanud ringi töö korraldamisel. Liikmeid on ringil (neljandaist ja viiendaist klassidest) 35.

Võib loota, et ringi töö tuleval õppeaastal kannab enam vilja ja et ta suudab tagajärjekalt täita oma ülesandeid.

Maleringi tegevusest.

Käesoleva õppeaasta esimesel semestril asus malering intensiivse ringina töötama. Et tõmmata ringi juurde rohkem malehuvilisi, korraldati referaate algajaile, milles ksv. K. Kriegerberg selgitas maletamise tehnikat.

Pääle selle korraldas ring igal neljapäeval kahetunnilise harjutustunni, O. Jaaniado juhatusel.

Varsti pääle esimesi näpunäiteid alga

jaile, korraldas maleringi turniiri meesõpilastele, kus omandas esimese koha ksv! V. Metsmees.

H. Paabo,
Maleringi sekretär.

„Välendaja.“

Tänavune K. K. stenograafia-ajakiri ilmub sel õppeaastal juba kooli aastapäevaks. Väljaandja kaub. III kl. 1924. (9. lend). Toimetuse juhataja: H. Laving, V. Toots, K. Kukk.

Sisu:

Saateks / Päikese tõus — H. Kartau / Kuplee / Kevad — M. Kanna / Kodu (katkend auhinnatud tööst) — M. Kanna / Linna keskkooli — P. Naulin / Humoresk / Suveõõsonett / (auhinnatud luuletis) — M. Tõnison / Karikatuure — H. L. ja V. T / Kaas ja tiitelleht — V. T. /

Stenograafiline tekst on võrdlemisi selgesti loetav ning väheste lühendite tõttu arusaadav ka algajaile. Ajakirja puuduseks on vaid see, et teda saadi šapirografeerida ainult 40 eksemplari, mistõttu paljud jäid numbrist ilma. Käesoleva numbriga võib täiesti rahule jääda. 9. lend loodab, et ka tuleval aastal saavad õppurid oma „Välendaja“.

„iriri“

Toimetuselt.

Kui möödunud aastal »Iloli« kannatas kaastöö nappuse all, siis käesoleva aasta »Iloli« kaastöö puudust ei ole tundnud. Vastupidi, sel aastal on tulnud kaastööd nii rohkesti, et toimetuse on saanud välja anda kaheksa numbrit, kavatsesid kuue asemel. Ja kõik need numbrid (välja arvatud nr. 1 ja nr. 7) on oma mahult ületanud normaalselt numbri mahtu (16 lhk.). Sellele vaatamata peavad mitmed kirjutised jääma järgmise aastakäiku, kuna mitmed on pidanud ootama järjekorda. Viimasest

numbrist on jäänud ruumi puudusel välja ja ilmuvad sügissemestril järgmised kirjutised: E. Adamson, Inimtüüpidest; V. Salve, Jahiloomadest ja jahipidamise viisidest; F. Kuhlbach, Paganad (arvustus); M. Tõnison, Quo vadis (arvustus); J. Virks, III-b kl. ekskursioon Kagu-Eestisse; E. Allik, IV-b kl. ekskursioon Kirde-Eestisse; I kl. ekskursioon Alatskivile; mag. E. Päss, Jaapanlaste ja hiinlaste usundist ja rahvapärastest kosmograafiast; V. Toots, Käisin suplemas (veste); H. Jänes, Matkamuljeid Ungarist jt. Sügisel ilmub edasi ka Tartu keskkoolidevahelisel kirjandivõistlusel auhinnatud jutustis õpilaselust »Täispööre«. Samuti tahab toimetuse avaldada edaspidi näiteid eesti murretest. Käesolevast numbrist jäi välja ja ilmub sügisel katkend põhja-eesi rannamurdes »Hülgepuük«.

Käesolevast numbrist alates hakkab »Iloli« ilmuma värvilisi reproduktsioone eesti kunstnike töödest. See võimaldab »Taluperenaise« toimetuse lahkel vastutulekul, kes lubas oma kliisidest »Iloli« äratõmbeid teha, mille eest »Iloli« toimetuse »Taluperenaise« toimetusele avaldab suurimat tänu. Suur tänu ka kooli juhatajale, kes võttis enda kanda nende äratõmmete kulud.

Mis puutub »Iloli« majanduslikku külge, siis on see tänu õpilaste suurele huvile »Iloli« vastu, käesoleval aastal enamvähem rahuldav olnud. Sügisel hangitud aastatellimiste ja »Iloli« ilmunud kuulutuste tõttu on võimaldunud »Iloli« järjekindel ilmumine. Suurt vaeva »Iloli« majandusliku külje eest hoolitsemisel on näinud »Iloli« majandusjuht hr. E. Moss ja talitusjuht hr. K. Väärsi, kellele »Iloli« suurim tänu. Soojalt tänab »Iloli« toimetuse hr. K. Väärsi't, kes on valmistanud »Iloli« kaks meeldivat kaanejoonist ja need kliisideks lõiganud. Palju tänu ka »Iloli« kirjanduslikule nõuandjale prl. L. Kuuslerile ja kunstilisele nõuandjale hr. E. Ahas'ele. Lõppeks südamlilik aitäh kõigile »Iloli« kaastöölistele, levitajatele, lugejatele ja kuulutajaile.

Tartu Kommertsgümnaasiumi ja Kaubanduskooli õpilased!

**Sügisel ostke kõik koolitarbed oma kooli
õpilaskooperatiivist.**

SAADAVAL:

vihikuid, sulgi, pliiatseid, sulepäid, kladesid, kummisid, skontopaberit, kirjutuspaberit, õpiramatuid, vormimütse, koolipõllesid jne.

Vastutav ja päätoimetaja: H. Jänes. Majandusjuht: E. Moss. Kunstiline nõuandja: E. Ahas. Kirjanduslik nõuandja: L. Kuusler. Talituse juht: K. Väärsi. Tegev toimetaja: M. Park. Toimetuse juhataja: I. Lockenberg (sekretär), A. Hagel (laekur), V. Mikkelsaar, E. Raudsepp, S. Nieländer, K. Kriegerberg, H. Mets ja O. Jaaniado. Talitus: E. Kingsepp, E. Sild, H. Paabo, E. Tubin ja E. Blumfeld. Väljaandja: TKG ja KK Õpilaskond.

TKG JA KK ÕPILAS-
KONNA AJAKIRI

„ILOLI“

jätkab uuel õppeaastal ilmumist senisel kujul. Õppeaasta jooksul ilmub „Ilolit“ vähemalt 6 numbrit, kummalgi poolaastal 3 numbrit.

Aastatellimuste vastuvõtmine on alanud. Aastatellijaile maksab „Iloli“ number 20 snt. (üksiknumbri ostjaile 25—30 snt.)

Kaasõpilased!

Aidake kaasa „ILOLI“ levimisele!

Hankige tellimusi suve jooksul kooli vilistlasilt. Iga toimetusele edasiantud aastatellimusele saab tellimuse vastuvõtja 20 snt. endale. Tellimusi võtke vastu tsheki vastu, mida saab talituse juhilt hr. K. Väärsi'lt kooli kantseleist. „Iloli“ aastatellimus maksab 150 snt.

Tehke kaastööd „ILOLI'le“!

Suvel on rohkesti aega. Kasutage seda kirjanduslikuks tegevuseks — sellega teritate oma vaimu. Kirjutage jutustusi, luuletusi, matkakirjeldusi, vesteid, näidendeid, arvustusi, artikleid noorsoo isetegevusest, kehakultuurist, rahvusküsimusest, karskusaatest, kirjanduslikest ja kunstiküsimusist, muusikaelust, kinost, ärielust, reklaamist, loodusteaduslikest küsimusist, päevapildistamisest jne. Tehke jooniseid, linoollõikeid, karikatuure, kaanekavandeid jne. Valmistage ülesvõtteid!

Sellega aitate kaasa „Iloli“ sisulise ja välise külje tõstmiseks ja mitmekesistamiseks!

Ka toimetus püüab kõik teha, et muuta „Iloli't“ huvitavaimaks ja meeldivaimaks õpilasajakirjaks. Nii näit. hakkab käesolevast numbrist alates igas „Iloli“ numbris ilmuma üks värviline reproduktsioon paremate eesti maalikunstnikkude töödest.

„ILOLI“ saagu iga meie kooli õpilase lemmikuks, kust leitakse meelelahutust vahel igavaks kippuva koolitöö keskel.

Hind 30 senti.